

**„Óh ne mondjátok azt, hogy a Könyv ma nem kell,
hogy a Könyvnél több az Élet és az Ember:
mert a Könyv is Élet, és él, mint az ember -
így él: emberben könyv, s a Könyvben az Ember.”**

(Babits Mihály: Ritmus a könyvről)

Hajdó Khell Noémi

*Kiskamaszok,
4-8. osztályos tanulók
olvasási attitűdje*

A témaválasztásról

A téma aktualitása:

- a Z-generáció tagjai, a digitális bennszülöttek keveset olvasnak
- egyre több a funkcionális analfabéta, s ennek összefüggései a gazdasági mutatókkal
- a nemzetközi szövegértő felméréseken (PIRLS és PISA) átlagon alul teljesítenek diákjaink

Kihívás:

- az olvasóvá nevelés és az olvasás megkedveltetése

A kutatás célja válaszokat kapni a kiskamaszokkal kapcsolatosan az alábbi kérdésekre:

- hogyan viszonyulnak az olvasáshoz
- milyen olvasási kedvvel és szokásokkal rendelkeznek
- mit és mennyit olvasnak
- mi lehet a tanár és a kötelező olvasmányok szerepe az olvasóvá nevelésben

Kulcsfogalmak

➤ az olvasási képesség mint eszköztudás

Sainsbury (2004) szerint az olvasás tanításának két célja van: a tanulóba bele kell csepegtetni a hatékony olvasásképességét, és ki kell alakítani bennük az olvasás szeretetét.

➤ az iskolai olvasás kulcsszereplőinek jellemzői:

- a tanulók (Z-generáció)
- az irodalomoktatás kihívásai a harmadik évezredben
- a tanterv
- a tanári szerep
- a kötelező olvasmányok

Nemzetközi felmérések romániai és magyarországi olvasással kapcsolatos eredményei

- Az olvasási képesség alapfeltétele az élet minden területén megjelenő (life-wide) és az élethosszig tartó (life-long) tanulásnak.
- Az elmúlt évek nemzetközi felmérései (az OECD által lebonyolított PISA-felmérések) bizonyították, hogy egy ország lakóinak szövegértési képességének fejlettsége összefüggésben van az ország gazdasági mutatóival.
- Éppen ezért az olvasási képesség fejlesztése, mely az egyén érvényesüléséhez és boldogulásához szükséges, az iskola legfőbb feladatává válik (OECD, 2006).
- PISA-felmérés 2018:
 - Románia **428** pont, Magyarország a 2015-ös 470-ről **476** pont- (világátlag 487 pont)
 - RO: 59,2% érte el legalább a 2. szintet, 1% a kiváló 5. és 6. szintet
 - !!!40,8% funkcionális analfabéta
 - HU: 74,7% érte el legalább a 2. szintet,
 - 25,3% a funkcionális analfabéta

Az olvasási attitűdre vonatkozó tudományos kutatások eredményei

- Az olvasási attitűd és a teljesítmény közti összefüggés jól dokumentált. Az olvasási attitűd befolyásolja az olvasási teljesítmény eredményét (Petscher, 2010). A magas motiváció és a pozitív olvasási attitűd befolyásolja a jobb olvasási teljesítményt és a rendszeresebb, gyakrabban előforduló olvasást (Baker-Wigfield, 1999; McKenna, Kear és Ellsworth, 1995; Sainsbury-Schagen, 2004), sőt az egész életen át tartó olvasási kedv alapját is képezi az olvasási attitűd (Cullinan, 1987)
- Az olvasási attitűd és az olvasási képesség fejlődése közötti kapcsolatot tanulmányok sokasága mutatta ki (Guthrie, 1996; Mathewson, 1994; McKenna, 1997). Más kutatók igazolták, hogy az olvasási attitűdnek központi szerepe van a kompetens olvasóvá válásban (Csikszentmihályi, 1990; Smith, 1990, Lipson- Wixson, 2003;).
- Sainsbury és Schagen (2004) kimutatták, hogy az olvasás iránti pozitív attitűd az olvasás nagyobb gyakoriságával és a jobb olvasási teljesítménnyel jár együtt.
- A legújabb kutatásokban az olvasási attitűd mindhárom oldalát vizsgálják, és az affektív, kognitív és konatív összetevők komplex rendszereként tekintenek rá.

Hipotézisek

A családi tényezők (otthoni háttér) és a tanulók olvasási szokásai, olvasási attitűdje között összefüggés van.

Az olvasás a kedvelt szabadidős tevékenységek között az utolsó helyek egyikét foglalja el.

A lányok pozitívabb olvasási attitűddel rendelkeznek, mint a fiúk.

Az olvasási kedv csökken az iskolaévek alatt.

A tanulók többsége olvasmányként csak a kötelező olvasmányokat olvassa el.

A könyv kinézete és hosszúsága csökkenti az olvasási kedvet.

Kutatási minta és terep

- Tanulmányomban a 2005-2010 között született **4-8. osztályos** diákok, kiskamasz korosztály olvasási szokásait és olvasási attitűdjét vizsgáltam **249 fős**, nem reprezentatív kérdőíves felméréssel. A mintavétel hozzáférés alapú, melyben a **székelyudvarhelyi Orbán Balázs Általános Iskola** növendékei vettek részt.

A felmérésben résztvevő diákok megoszlása évfolyam és nem szerint

Évfolyam	Fiú	Lány	Összesen
4.	14	23	37
5.	28	25	53
6.	30	25	55
7.	24	31	55
8.	30	19	49
Összesen	126	123	249

Olvasási attitűd vizsgálatának kérdőívei
Nemzetközi példák

McKenna és Kear, 1990: ERAS-
kérdőív

Henk és Melnick, 1995: RSPS-
kérdőív

Wiegfield és Guthrie, 1997:
MRQ-skála

McKenna, Simkin, Conradi és
Lawrence 2013: ARAS-kérdőív

Az olvasási attitűd kérdőív összeállításáról

A kérdőív

Szemponatok

Legyen alkalmas az olvasási attitűd mérésére:

- Az attitűd kognitív, affektív és viselkedési összetevők együttese, így a kérdéseknek mindhárom területre kell vonatkozniuk.

Négyfokozatú Likert-skála alkalmazása

Egyértelmű válaszlehetőségek kidolgozása, melyeket a negyedikes tanuló is könnyen megért

Lehessen értékelni

Affektív tényezők - érzések	Kognitív tényezők- vélemények	Viselkedés, megnyilvánulások
14. Az olvasás számonna kikapcsolódás. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz 	9. Úgy gondolom az olvasás: <ul style="list-style-type: none"> • nagyon szórakoztató • szórakoztató • unalmas • nagyon unalmas 	19. Amikor az osztályban arról beszélünk, amit olvasunk, akkor hozzá szoktam szólni. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz
15. Szeretek olvasni. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz 	10. Szerintem a mindennapi életben az olvasás: <ul style="list-style-type: none"> • nagyon fontos • fontos • nem annyira fontos • nem fontos 	20. Ha egy jó könyvet olvasok, arról beszélek a barátaimnak is. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz
16. Örülnék, ha valaki könyvet adna nekem ajándékba. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz 	11. Az olvasmányokból sok dolgot lehet tanulni a világról, az emberekről és a kapcsolatokról. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz 	21. Annyira belefeledkezem az olvasásba, hogy nem veszem észre, mennyire eltelik az idő. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz
17. Szeretem hallgatni, ha valaki nekem olvas. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz 	12. Az olvasás értékes perceket vesz el az életemből. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz 	22. Milyen gyakran olvasol saját kedvtelésedre (szórakoztatásodra)? <ul style="list-style-type: none"> • mindennap vagy szinte mindennap • hetente egyszer vagy kétszer • havonta egyszer vagy kétszer • soha vagy szinte soha
18. Amikor belefogok egy új könyvbe izgatott vagyok. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz 	13. A diákok csak a jegy miatt olvasnak. <ul style="list-style-type: none"> • igaz • sokszor igaz/előfordul • néha igaz/előfordul • nem igaz 	23. Milyen gyakran olvasol utána annak, ami érdekel? <ul style="list-style-type: none"> • mindennap vagy szinte mindennap • hetente egyszer vagy kétszer • havonta egyszer vagy kétszer • soha vagy szinte soha

***Az olvasási attitűd
eredmények elemzésének
lépései a kérdőív alapján***

1. a diákok egyéni attitűdskála (9-23-as itemek) átlagszáma volt az alapadat, amivel dolgoztam
2. kikerestem a legkisebb és a legnagyobb átlagot a vizsgált adatokból
3. a legkisebb és legnagyobb adat között 3 egyforma csoportot alakítottam ki, azaz ezt az értéktartományt felosztottam 3 egyenlő intervallumra
4. a kisebb értékek alkották a gyenge olvasási attitűdű, a közepesek az átlagos, míg a magasabb értékek az erős olvasási attitűdű szintű csoportokat
5. megszámoltam, hogy melyik intervallumba hány darab adat tartozik
6. ezt lebontottam nemekre és évfolyamokra is
7. elvégeztem a relatív gyakoriság számításait
8. elkészítettem a szemléltető grafikonokat
9. kielemeztem az eredményeket

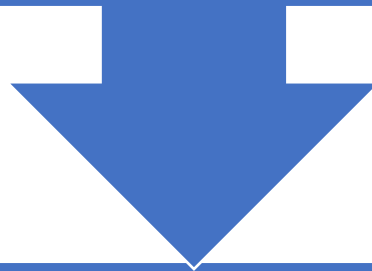
***Értéktartományok
határértékeinek
kiszámítása évfolyamok
és a teljes minta alapján***

Évfolyam	Olvasási attitűd szintje	Értéktartomány csoportokra való felosztása	
		Külön évfolyamokra bontva	Teljes minta szerint
4. osztály	gyenge olvasási attitűd	1.80-2.46	1.60-2.35
	átlagos olvasási attitűd	2.47-3.13	2.36-3.10
	erős olvasási attitűd	3.14-3.80	3.11-3.86
5. osztály	gyenge olvasási attitűd	2.33-2.84	1.60-2.35
	átlagos olvasási attitűd	2.85-3.35	2.36-3.10
	erős olvasási attitűd	3.36-3.86	3.11-3.86
6. osztály	gyenge olvasási attitűd	1.60-2.35	1.60-2.35
	átlagos olvasási attitűd	2.36-3.10	2.36-3.10
	erős olvasási attitűd	3.11-3.86	3.11-3.86
7. osztály	gyenge olvasási attitűd	1.66-2.37	1.60-2.35
	átlagos olvasási attitűd	2.38-3.08	2.36-3.10
	erős olvasási attitűd	3.09-3.80	3.11-3.86
8. osztály	gyenge olvasási attitűd	1.80-2.46	1.60-2.35
	átlagos olvasási attitűd	2.47-3.13	2.36-3.10
	erős olvasási attitűd	3.14-3.80	3.11-3.86

A tanulók olvasási szokásai és a családi tényezők összefüggése. Számít, hogy mit hoz otthonról?

Megvizsgáltam, hogy az olvasási attitűd és a szülők végzettsége, az otthoni könyvek számát illetően és a gyermekkori meseolvasás gyakorisága között van-e kapcsolat. Először a Leneve tesztet futtattam le, és amennyiben ez az előfeltétel teljesült, akkor az ANOVA teszttel megvizsgáltam a változók közötti kapcsolatot. A mintát olvasási attitűd szerint 3 csoportba soroltam, s mindegyik szint esetén elemeztem az összefüggéseket külön-külön, de egyik szint és egyik esetben sem mutatható ki kapcsolat a változók között az Anova teszt alapján (a szignifikancia szint minden esetben 5% felett van).

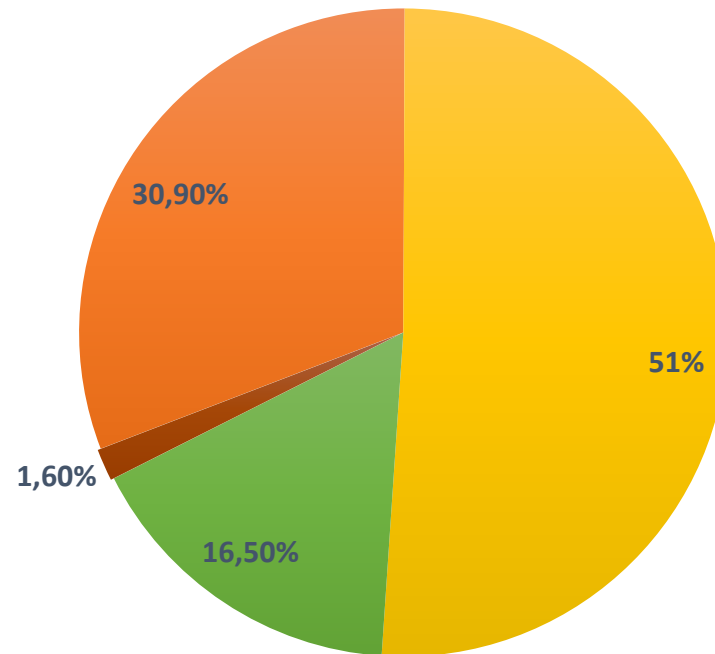
például a gyenge olvasási attitűddel rendelkező diákok esetében megnéztem, hogy van-e összefüggés az olvasási attitűd szintje és a gyermekkori meseolvasás gyakorisága között, majd ugyanezt a számítást elvégeztem az attitűd és könyvek számának kapcsolatára nézve, és végül az attitűd és a szülők végzettsége közötti kapcsolatra.

Azaz kijelenthető, hogy napjainkban a vizsgált minta esetében az otthoni tényezők már nem játszanak döntő szerepet az olvasási attitűd alakításában.

Meseolvasás gyakorisága

Gyermekkori meseolvasás gyakorisága

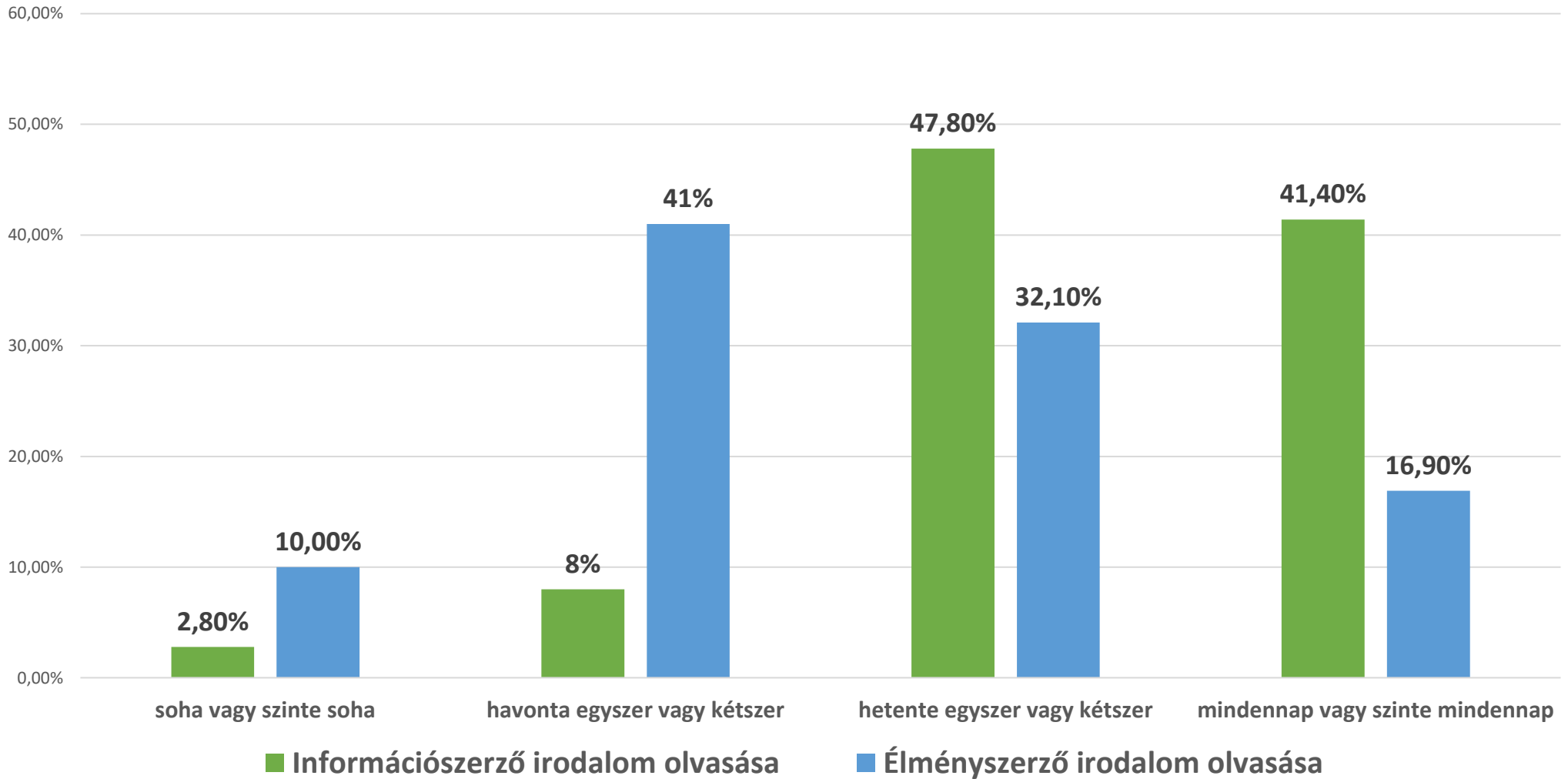
mindig, naponta gyakran, hetente többször ritkán, havonta nem olvastak

Időtöltés, szabadidős tevékenységek. Mit szeretnek tenni a fiatalok? Az olvasás helye a szabadidős tevékenységek között

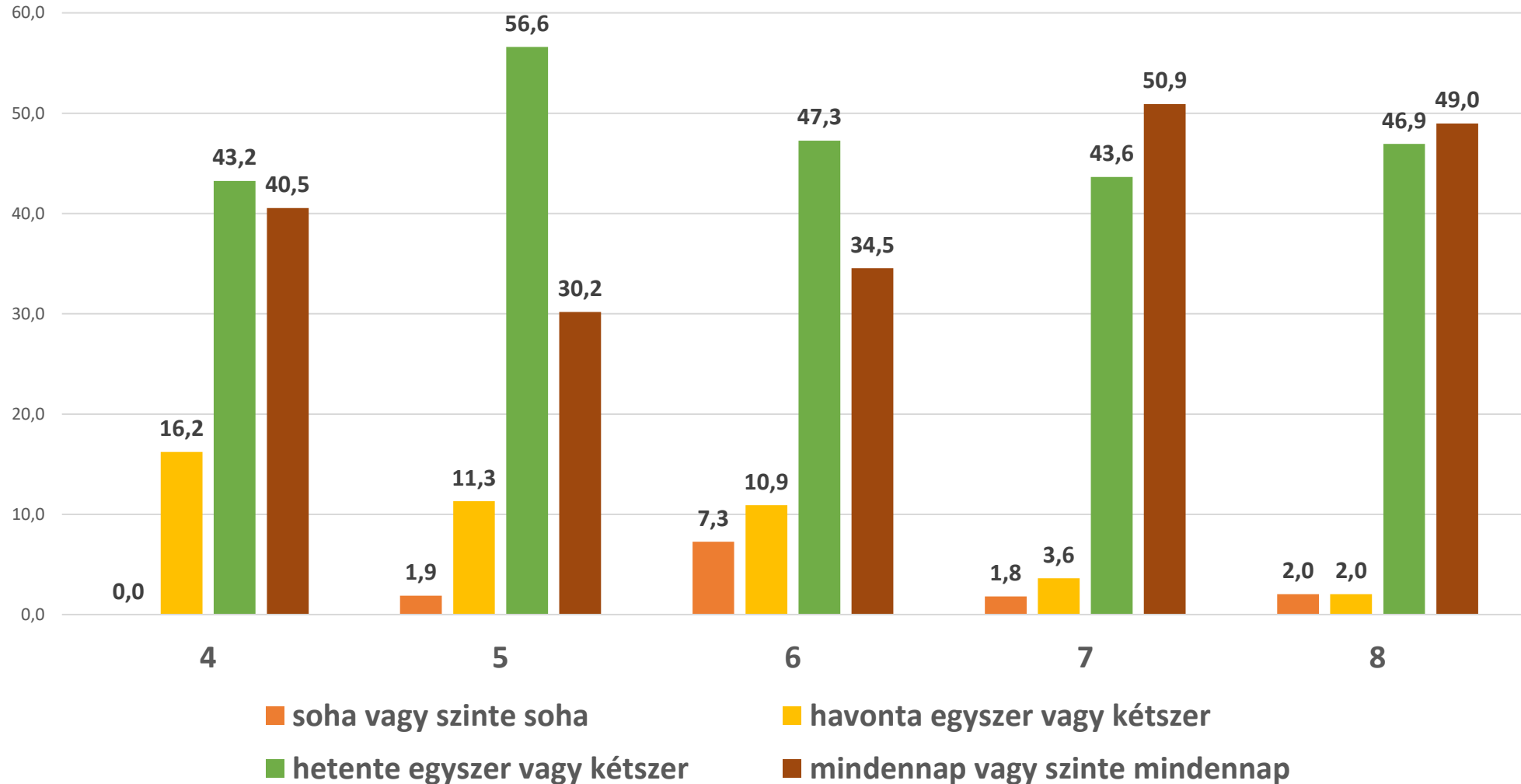
S.Sz	Tevékenység	4. osztály átlaga
1	együttlét a barátokkal	4,43
2	játék a szabadban, kirándulás	4,32
3	beszélgetés a családdal	4,24
4	sportolás	4,11
5	társasjáték	3,78
6	zenehallgatás	3,48
7	film- és sorozatnézés	3,05
8	művészeti elfoglaltság: rajzolás, zenélés, kézimunkázás	3,05
9	regények olvasása	2,89
10	csettelés, internetes beszélgetés	2,86
11	tévészés	2,81
12	tudományos, ismeretterjesztő könyvek olvasása	2,81
13	közösségi média követése (TikTok, Insta, Facebook, YouTube)	2,62
14	blogok, youtuberek követése	2,43
15	számítógépes játék (Xbox, PC, PS)	2,14

S.sz	Tevékenység	8. osztály átlaga
1	együttlét a barátokkal	4,51
2	zenehallgatás	4,42
3	játék a szabadban, kirándulás	3,96
4	sportolás	3,90
5	beszélgetés a családdal	3,84
6	film- és sorozatnézés	3,59
7	csettelés, internetes beszélgetés	3,53
8	közösségi média követése (TikTok, Insta, Facebook, YouTube)	3,49
9	művészeti elfoglaltság: rajzolás, zenélés, kézimunkázás	3,08
10	blogok, youtuberek követése	3,04
11	számítógépes játék (Xbox, PC, PS)	3,00
12	társasjáték	2,88
13	regények olvasása	2,71
14	tévészés	2,61
15	tudományos, ismeretterjesztő könyvek olvasása	2,59

Információszerző és élményszerző szövegek olvasásának gyakorisága

Információszerző szöveg olvasásának gyakorisága évfolyamokra bontva

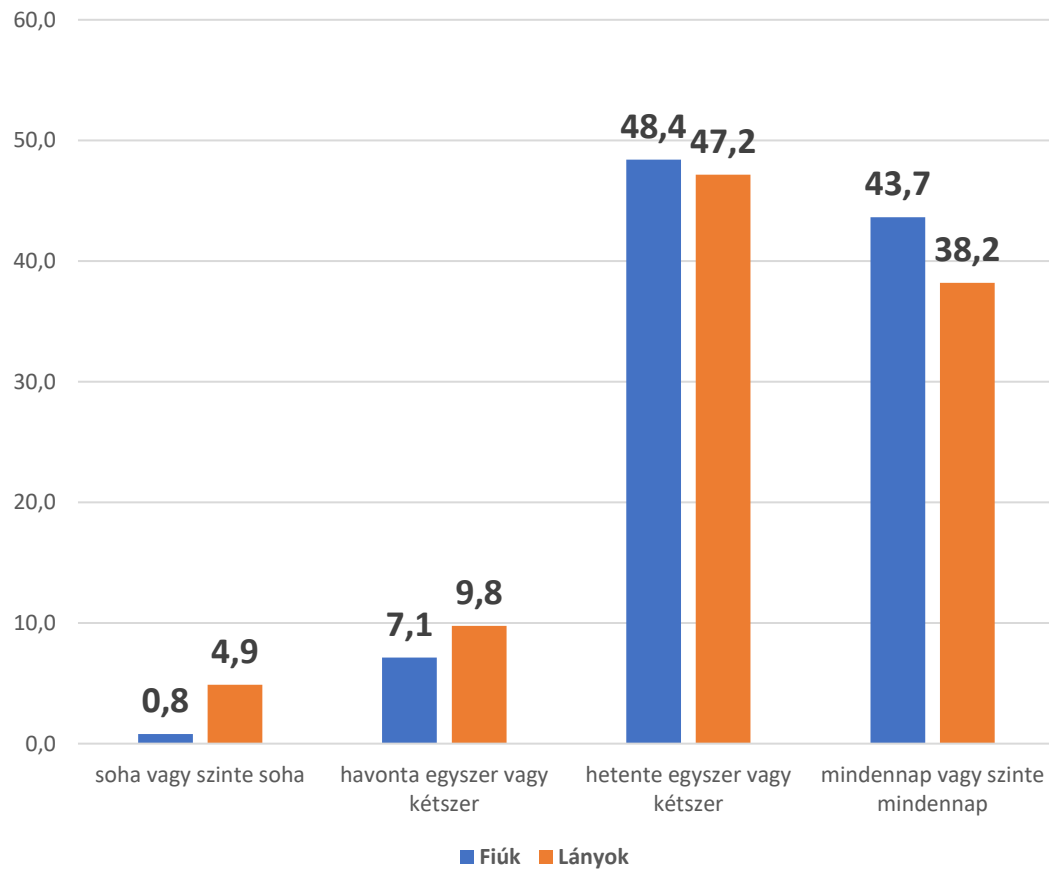
***Olvasási attitűd a
nemek tükrében.
Számít, hogy lány
vagy fiú?***

FIÚK		
S.SZ	Változó	Átlag
1	Milyen gyakran olvasol utána annak, ami érdekel?	3,35
2	Az olvasmányokból sok dolgot lehet tanulni a világról, az emberekről és a kapcsolatokról.	3,31
3	Az olvasás értékes perceket vesz el az életemből.	3,26
4	Szerinted a mindennapi életben mennyire fontos az olvasás?	3,25
5	Mit gondolsz az olvasásról?	2,95
6	Amikor belefogok egy új könyvbe izgatott vagyok.	2,67
7	A diákok csak a jegy miatt olvasnak.	2,65
8	Szeretem hallgatni, ha valaki nekem olvas.	2,60
9	Örülnék, ha valaki könyvet adna nekem ajándékba.	2,59
10	Szeretek olvasni.	2,55
11	Annyira befeledkezem az olvasásba, hogy nem veszem észre, mennyire eltelik az idő.	2,46
12	Milyen gyakran olvasol saját kedvtelésedre (szórakoztatásodra)?	2,41
13	Az olvasás számomra kikapcsolódás.	2,40
14	Amikor az osztályban arról beszélünk, amit olvastam, akkor hozzá szoktam szólni.	2,39
15	Ha egy jó könyvet olvasok, arról beszélek a barátainak is.	2,32

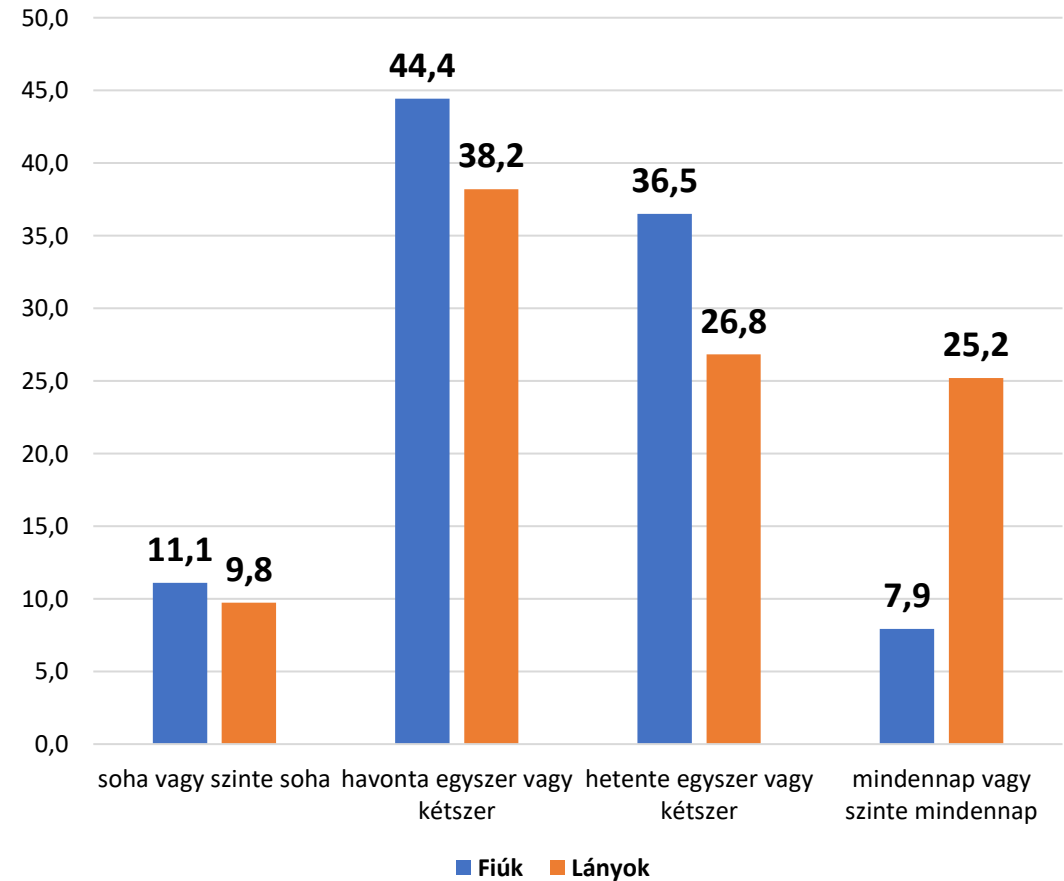
LÁNYOK		
S.SZ	Változó	Átlag
1	Szerinted a mindennapi életben mennyire fontos az olvasás?	3,38
2	Az olvasmányokból sok dolgot lehet tanulni a világról, az emberekről és a kapcsolatokról.	3,38
3	Az olvasás értékes perceket vesz el az életemből.	3,33
4	Milyen gyakran olvasol utána annak, ami érdekel?	3,19
5	Mit gondolsz az olvasásról?	3,15
6	Amikor belefogok egy új könyvbe izgatott vagyok.	3,11
7	Ha egy jó könyvet olvasok, arról beszélek a barátainak is.	3,02
8	Szeretek olvasni.	2,89
9	Örülnék, ha valaki könyvet adna nekem ajándékba.	2,85
10	A diákok csak a jegy miatt olvasnak.	2,84
11	Annyira befeledkezem az olvasásba, hogy nem veszem észre, mennyire eltelik az idő.	2,84
12	Az olvasás számomra kikapcsolódás.	2,82
13	Szeretem hallgatni, ha valaki nekem olvas.	2,74
14	Milyen gyakran olvasol saját kedvtelésedre (szórakoztatásodra)?	2,67
15	Amikor az osztályban arról beszélünk, amit olvastam, akkor hozzá szoktam szólni.	2,63

Az információszerző és élményszerző szövegek olvasásának gyakorisága a nemek tükrében

Információszerző szöveg olvasásának gyakorisága

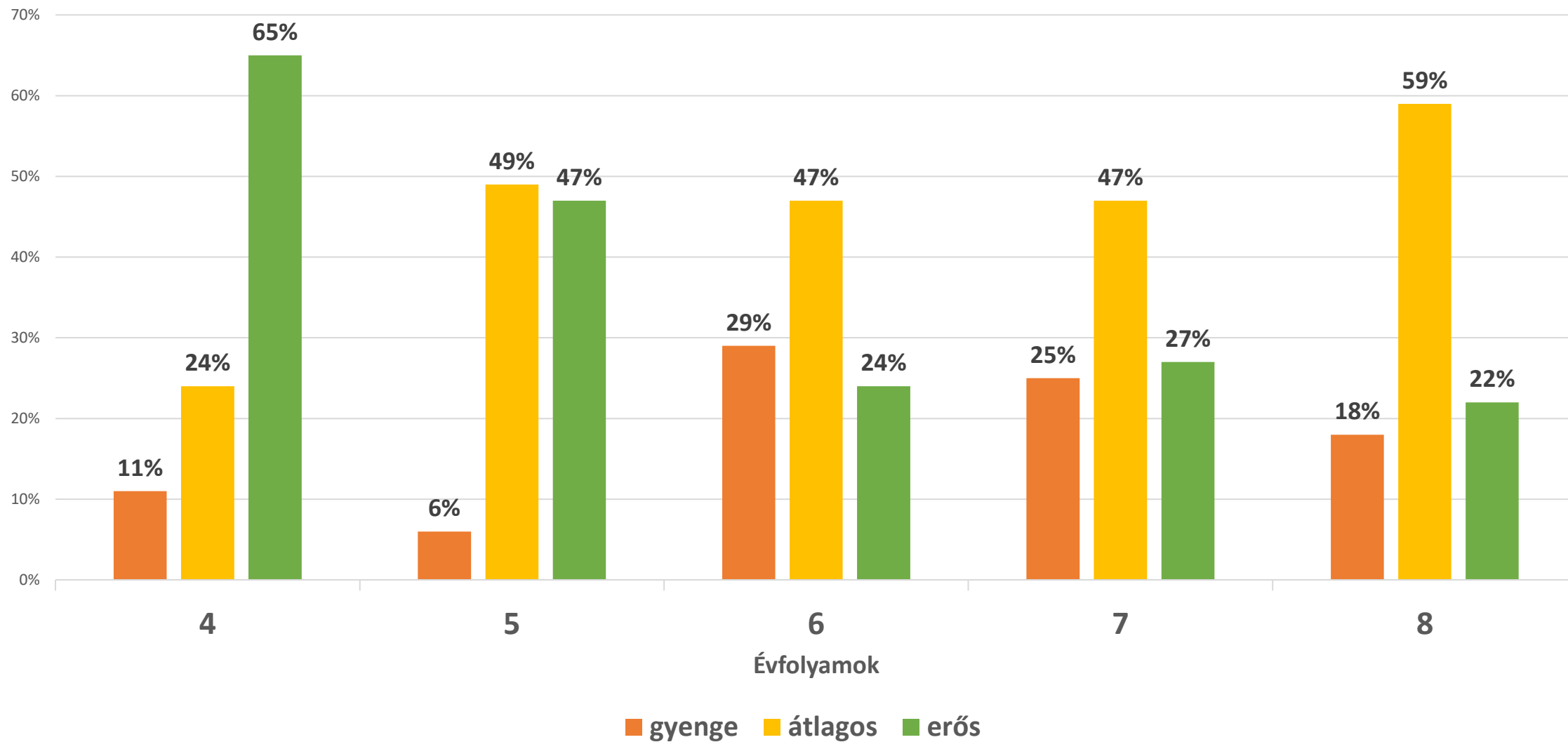

Élményszerző irodalom olvasásának gyakorisága

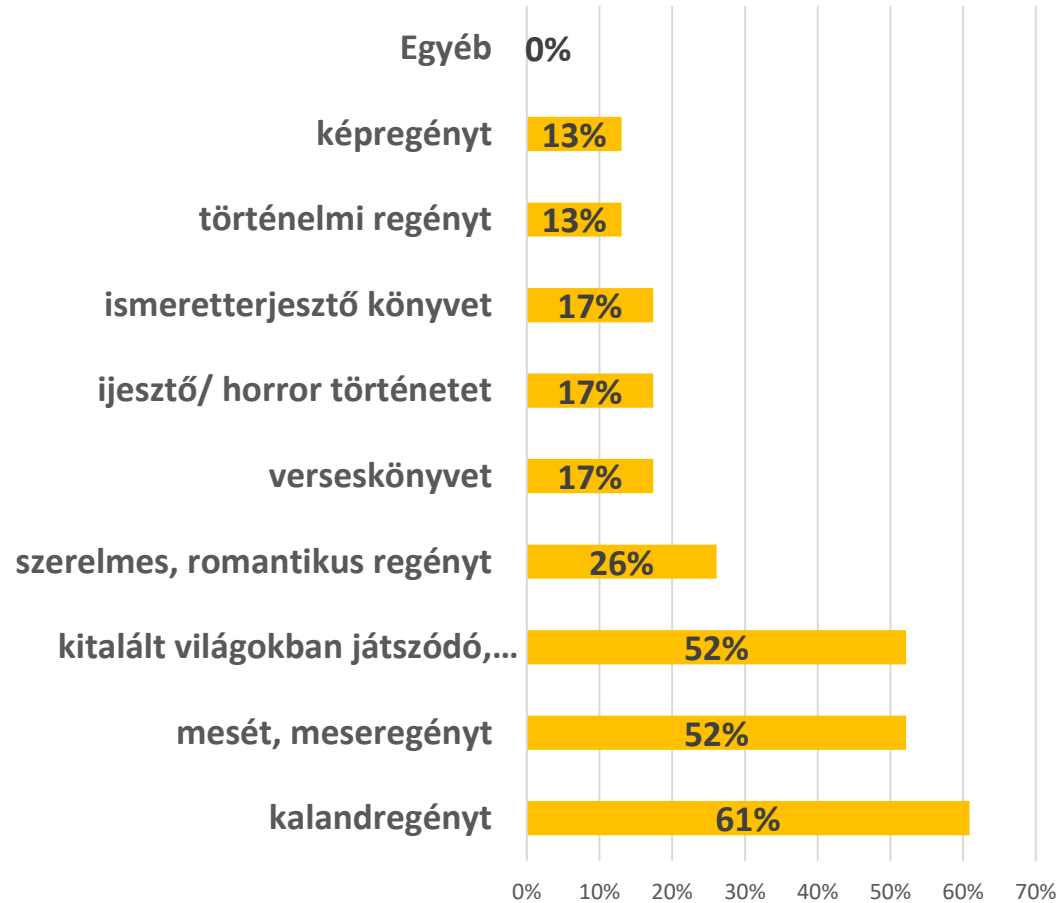
Az olvasási kedv és életkor. Számít, hogy hányadikos?

Olvasási attitűd szintje évfolyamokra bontva

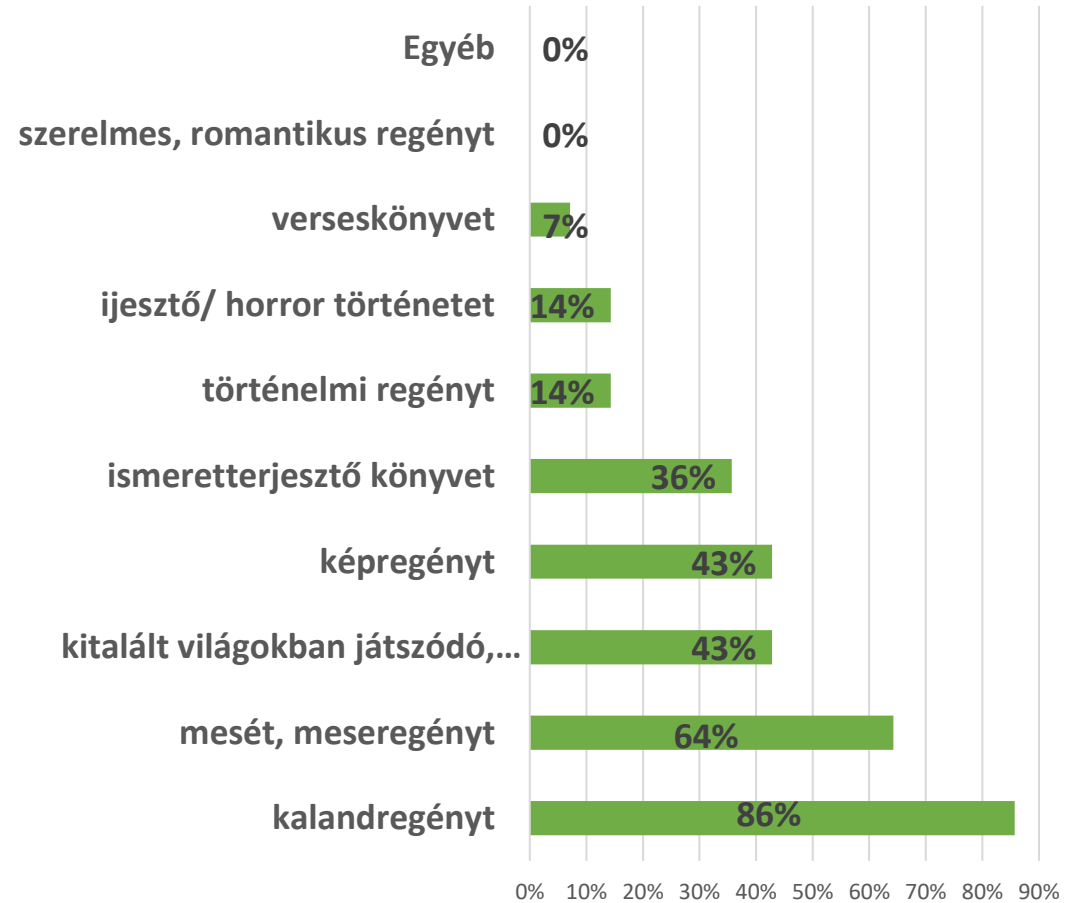

Olvasmányok. Mit olvasnak a fiatalok? Milyen műfajokat kedvelnek?

Lányok által kedvelt műfajok

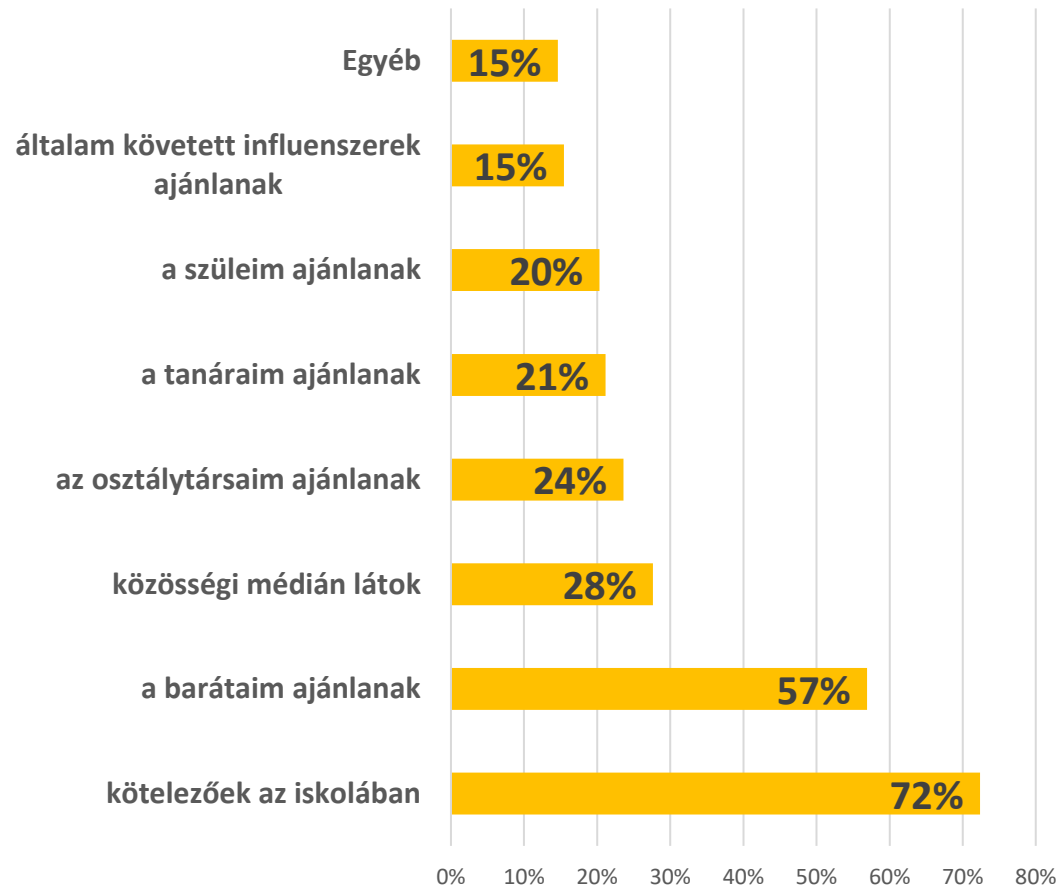

Fiúk által kedvelt műfajok

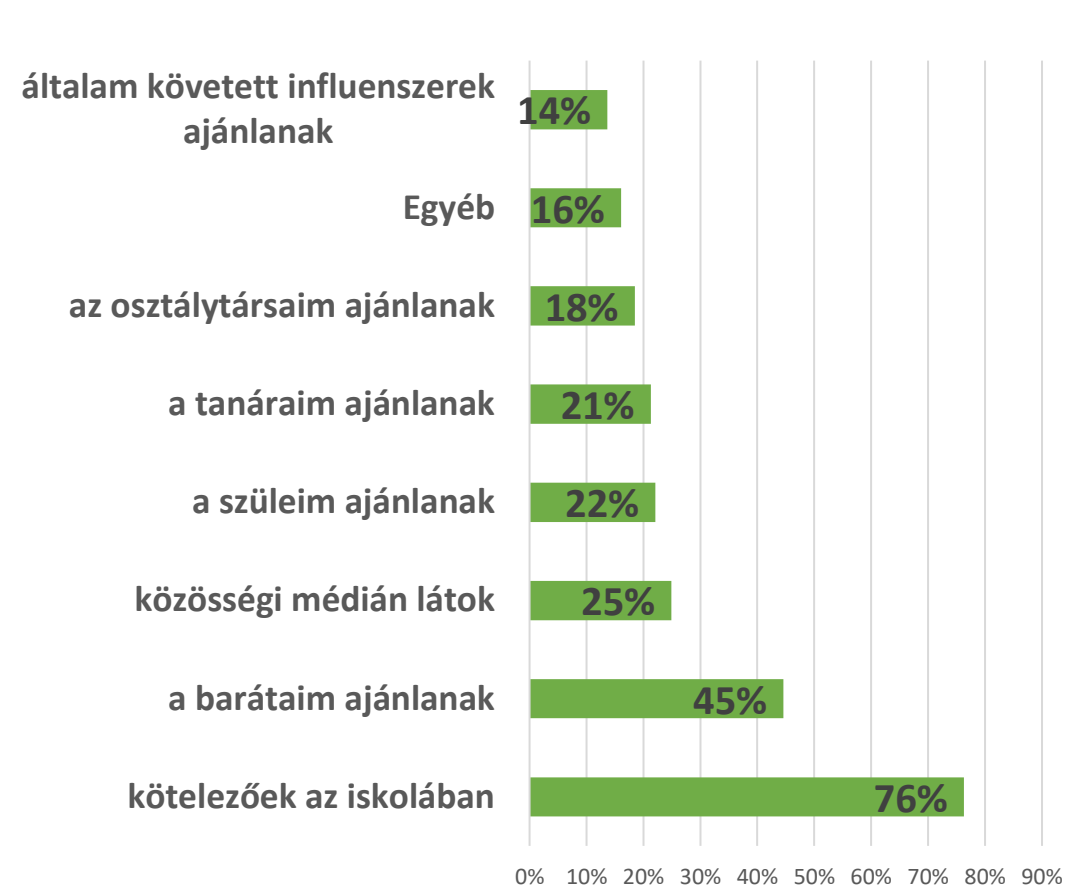

Olvasmányok. Mit olvasnak a fiatalok? Kinek az ajánlása van befolyásoló hatással rájuk?

Lányok olvasási preferenciája ajánlás szerint

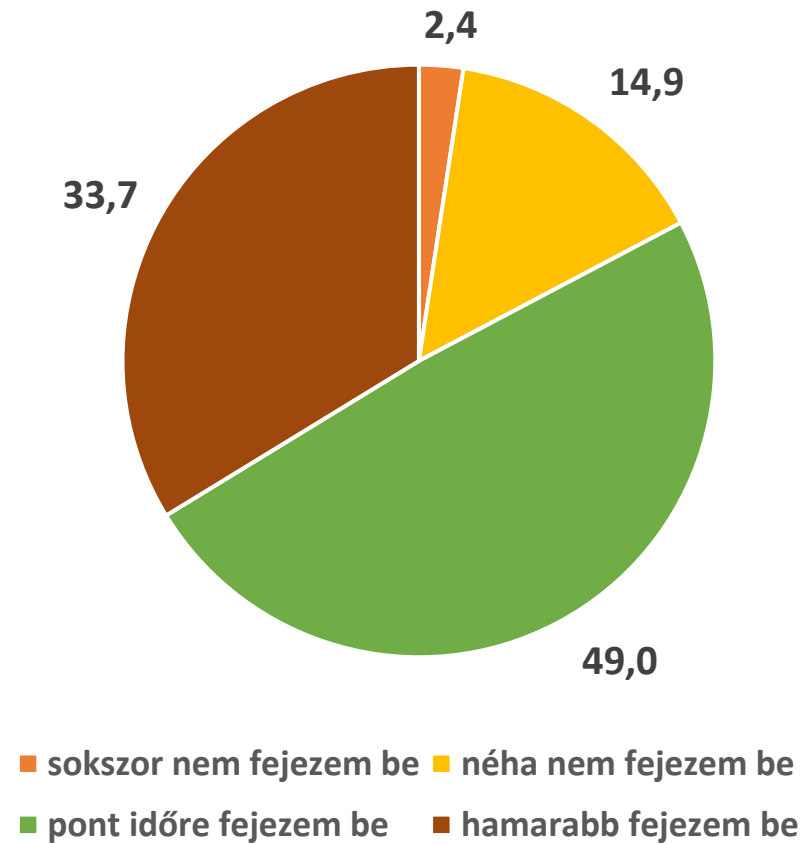

Fiúk olvasási preferenciája ajánlás szerint

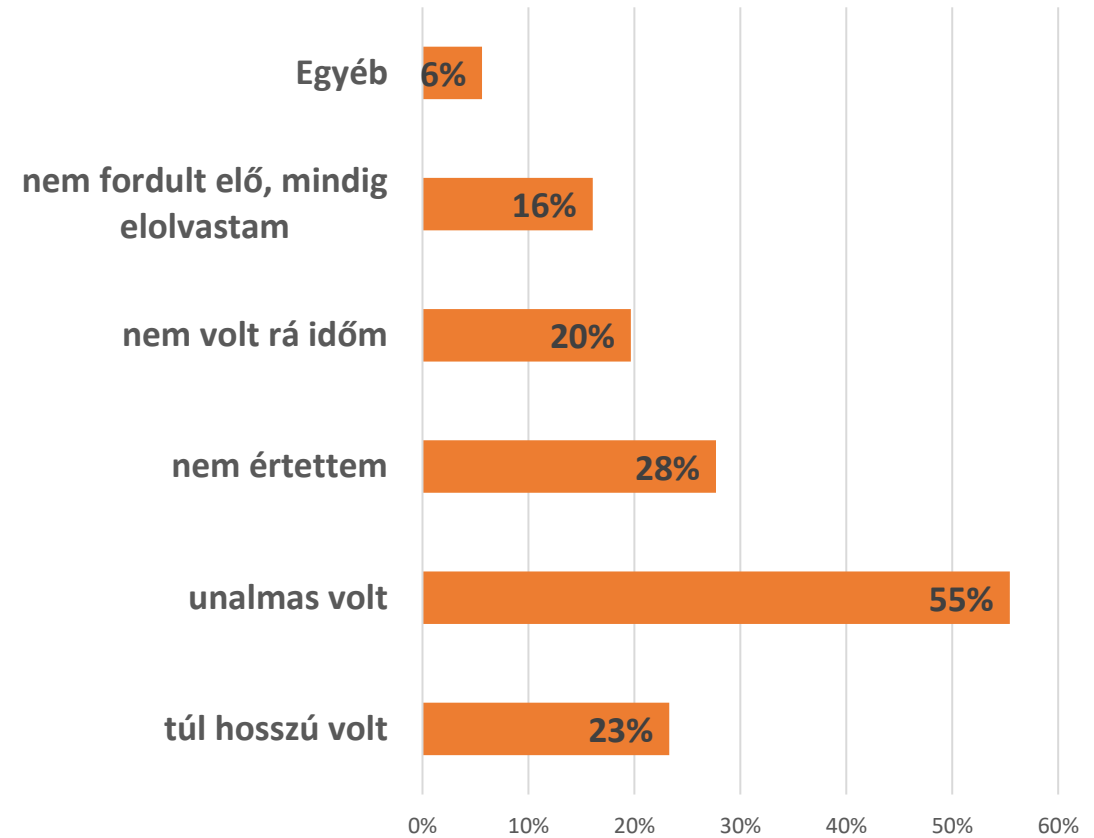

A kötelező és nem kötelező olvasmányokról

Kötelező olvasmány olvasása

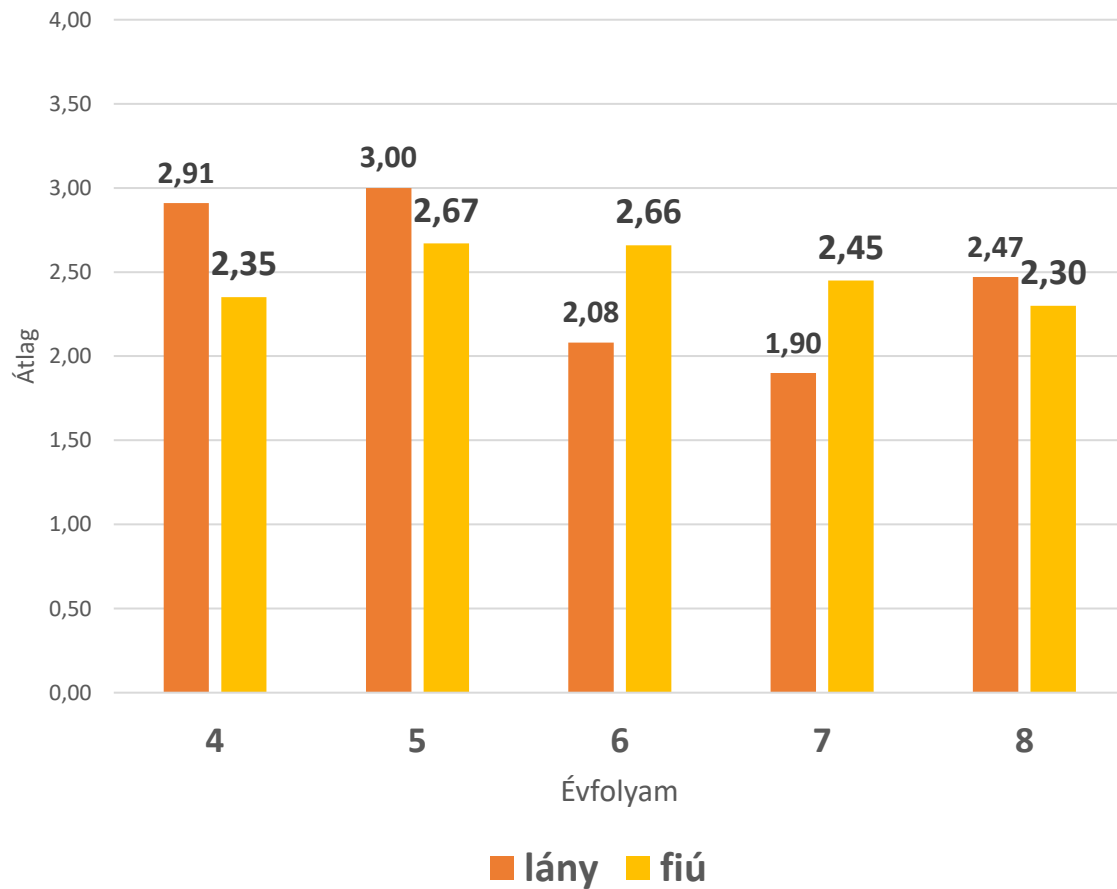

Kötelező könyv kiolvasását akadályozó tényezők

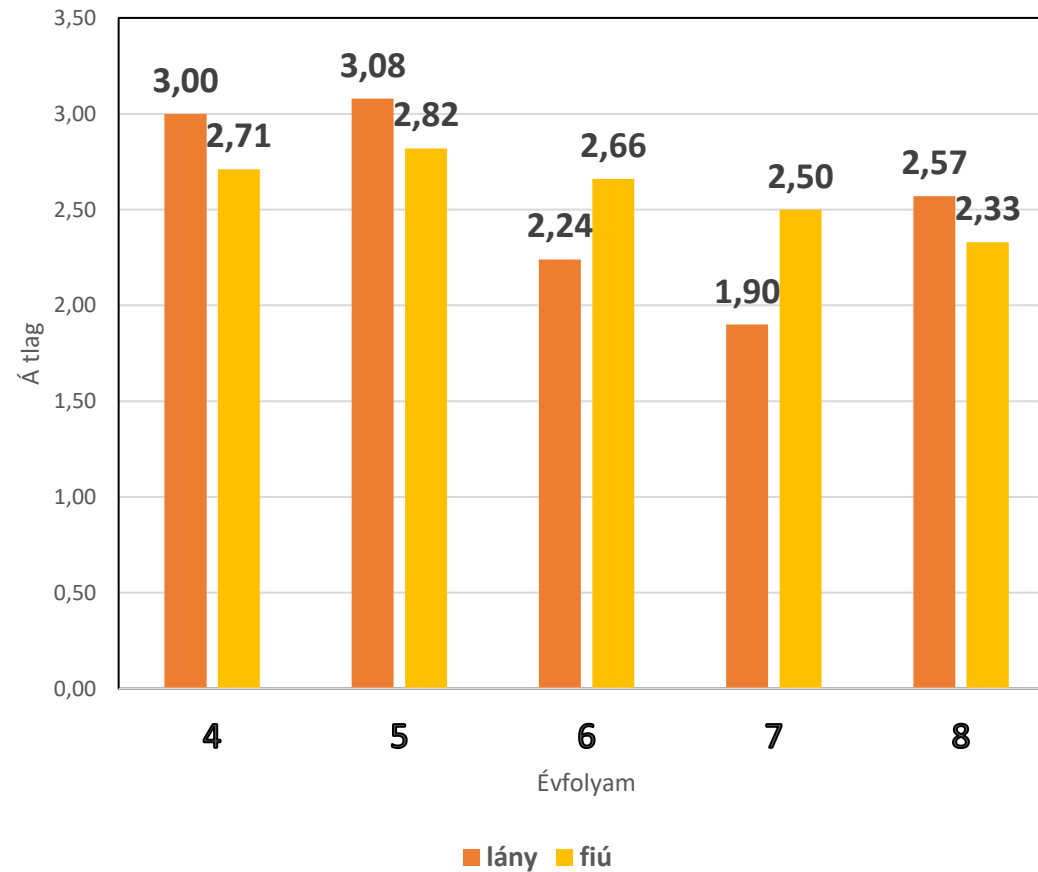

Pár tanulság a kötelező olvasmányok kapcsán

Házi olvasmányok iránti érdeklődés nemek szerint

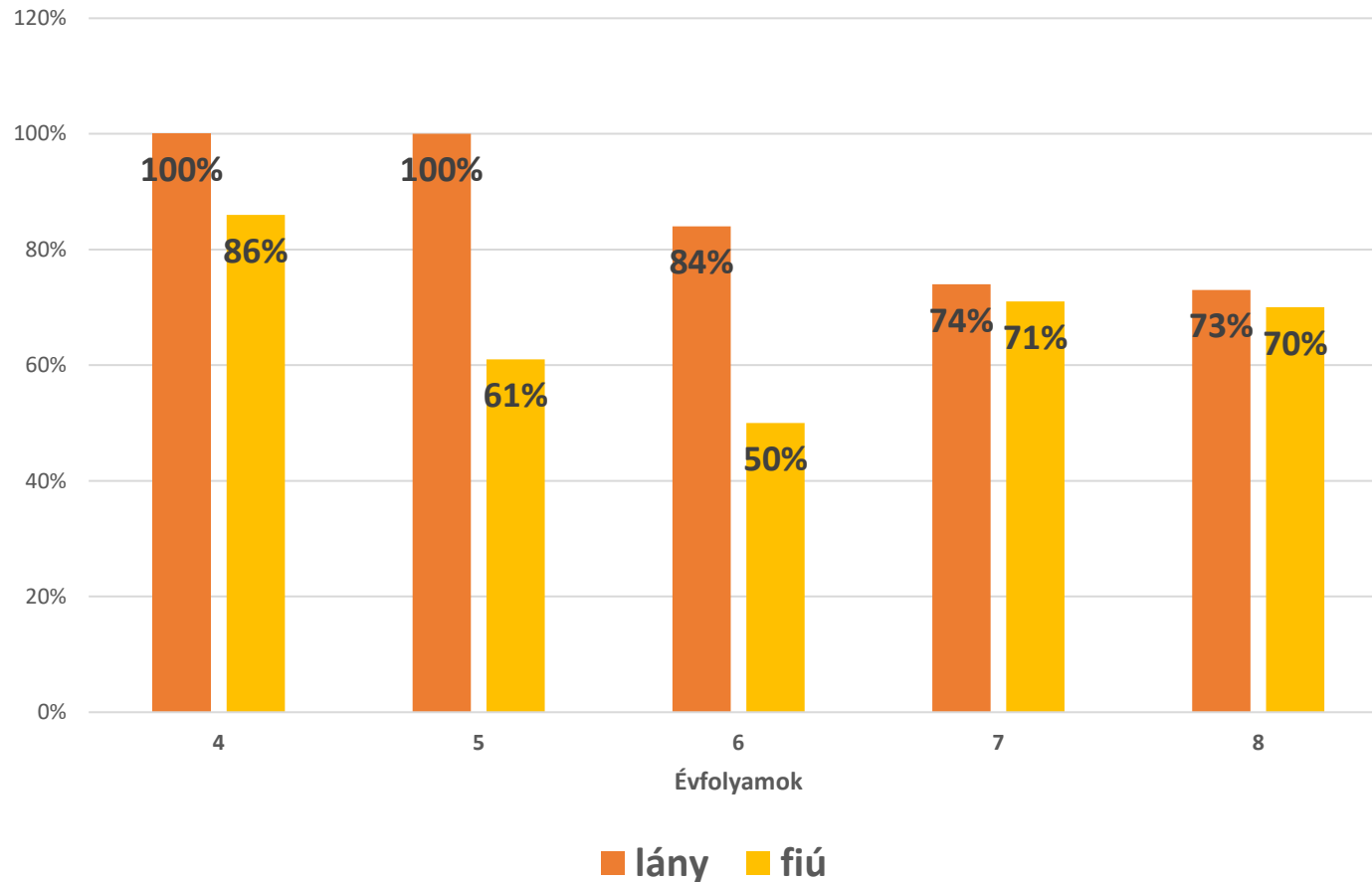

A házi olvasmányok megítélése nemek szerint

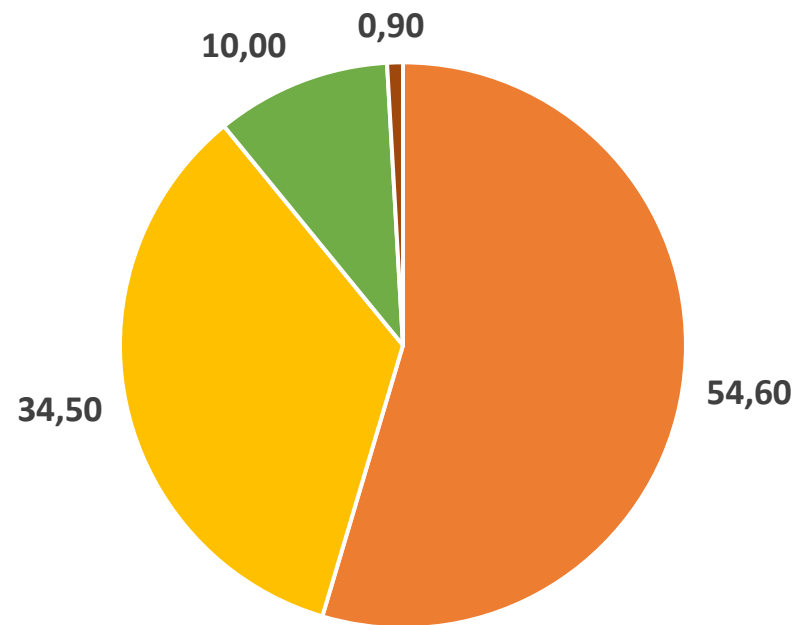
Kötelező olvasmányokon kívül olvasnak-e mást is a diákok?

Választott olvasmányok olvasóinak nemek és évfolyamok szerinti megoszlása

- Arra a kérdésre, hogy a házi olvasmányokon kívül olvasnak-e más könyvet, a tanulók 74.7%-a igennel válaszolt, ami azt jelenti, hogy a házi olvasmányokon kívül a diákok majdnem háromnegyede mást is olvas.*

A könyv terjedelme.. Számít, hogy hány oldal?

■ nagyon tetszett ■ tetszett ■ untam ■ nagyon untam

Összegzés

- A bemutatott eredmények alapján kijelenthető, hogy az olvasási kedv csökken az iskolaévek alatt, s a legnagyobb értékbeli csökkenés az 5. és 6. osztály között áll fenn, ezért külön **figyelmet kellene szentelni 5.-ben és 6.-ban az olvasási attitűd fejlesztésének, alakításának.** Ehhez járható utakat kell találni.
- Kutatásom rámutatott arra, hogy a diákok már csak elenyésző százaléka éli meg az élményszerző irodalom olvasását kikapcsolódásként, szabadidős foglalkozásként.
- A fiúk inkább a **digitális információszerző szövegeket** olvassák rendszeresen érdeklődési körüknek megfelelően.
- **A lányok jobb olvasási attitűddel** rendelkeznek, mint a fiúk, de bizonyos esetekben igen nagy mértékű csökkenés figyelhető meg az ő esetükben is, főként az iskolai kötelező olvasmányok kapcsán.
- Napjainkban **a családi környezet már nem fejt ki hatásos befolyást az olvasási attitűd kialakítására,** éppen ezért máshol kell keresni ennek helyét. Az iskola, közösségi média és a kortársak azok, akik befolyásolhatják ezt.

Javaslatok

- Tanárokként számoljunk vele, hogy nagyon nagy a felelősségünk az **olvasmányok kiválasztása** által az olvasási attitűd alakításában.
- A könyv hosszúsága a jobb olvasási attitűddel rendelkező diákok esetében nem számít, de a gyengébb olvasási attitűddel rendelkező diákok esetében fontos lehet, hiszen a diákok 23%-a jelölte be az olvasási kudarc okaként, hogy hosszú volt a könyv. Válasszunk e diákok számára **100 és 200 oldal** közötti könyveket, melyek nem túl hosszúak, de szintjükhöz igazított teljesíthető kihívások.
- Merjünk újítani, hallgassunk a diákjainkra, keressünk olyan közös olvasmányokat, melyek **érdeklík** őket, melyeket közösen feldolgozhatunk, s ne ragaszkodjunk e korosztály esetében a kötelezőkhöz, hiszen sokkal pozitívabban viszonyulnak az általuk választott könyvekhez.
- Alakítsunk ki **közös olvasmánylistát**, és mutassuk meg nekik, hogy **az olvasás nemcsak hasznos, hanem jó is.**

Módszerek az olvasóvá neveléshez

- Megfelelő szövegek, olvasmányok kiválasztása (4P)
- Kötelező, közös, kölcsönös olvasmányok rendszere (Gordon Győri János)
- A Mathewson olvasásattitűd- modell alkalmazása a pedagógiai gyakorlatban
- Dobj el mindent, és olvass!
- Befogadóközpontú, élményszerűséget biztosító irodalomtanítás
- Digitális eszközök használata
- Könyves influenszerek módszerei
- Fejlesztő értékelés
- A könyvtár szerepe

IV.8 ábra Folyamatábra 7. A. és 7. B. osztály

IV.9 ábra A folyamatábra kitöltése

Előhang

Rémlik,
mintha
látnám
termetes
növést,

nagy
darab,
magas
növést

Pusztító csatában
szálfa-öklelését,

szálfával
(kopjával)
vívott
harcott

A fiú betoppan;
szíve égő katlan,
Belsejét még most
is fúrja és faragja
Szégyenítő búja,
búsító haragja

szomorú,
mérges a
testvére
miatt

Hallanám dübörgő
hangjait
szavának, Kít ma
képzelnétek Isten
haragjának.

erős,
ijesztő
hangja
volt

Toldi
Miklósnek
sincs ám
galambepéje,

gyorsan
elveszíti a
türelmét

2. ének

Most a szörnyű
gyermek karját
elereszté, Fejét és
szemeit búsan
lefüggeszté,

elszomorodik, rájön
hogy nincs itt
maradása

Szeme, mint az acél,
a szikrát úgy
hányja, Ütni készül
ökle csontos
buzogánya;

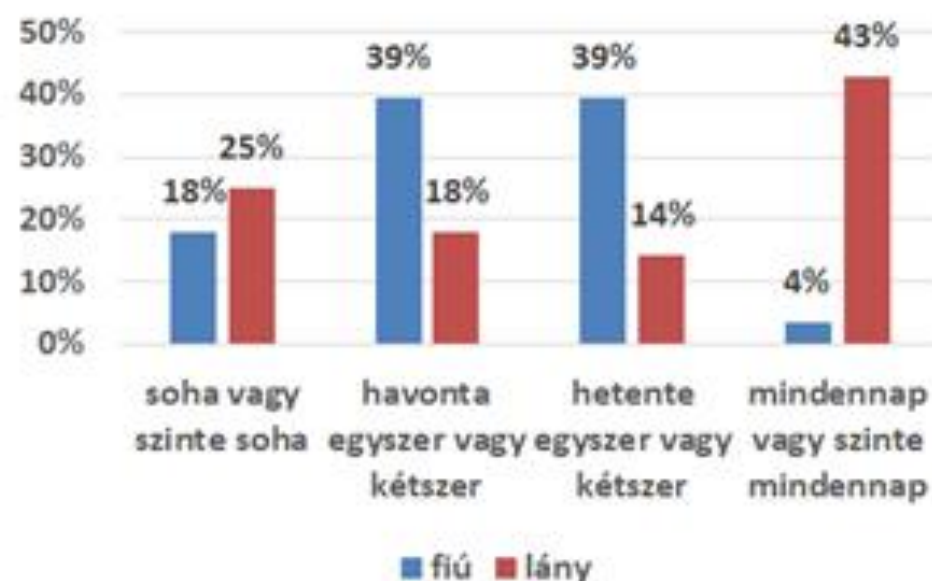
feldühödik,
ütni készül

IV.6. táblázat Szabadidős tevékenységek rangsora nemek szerint

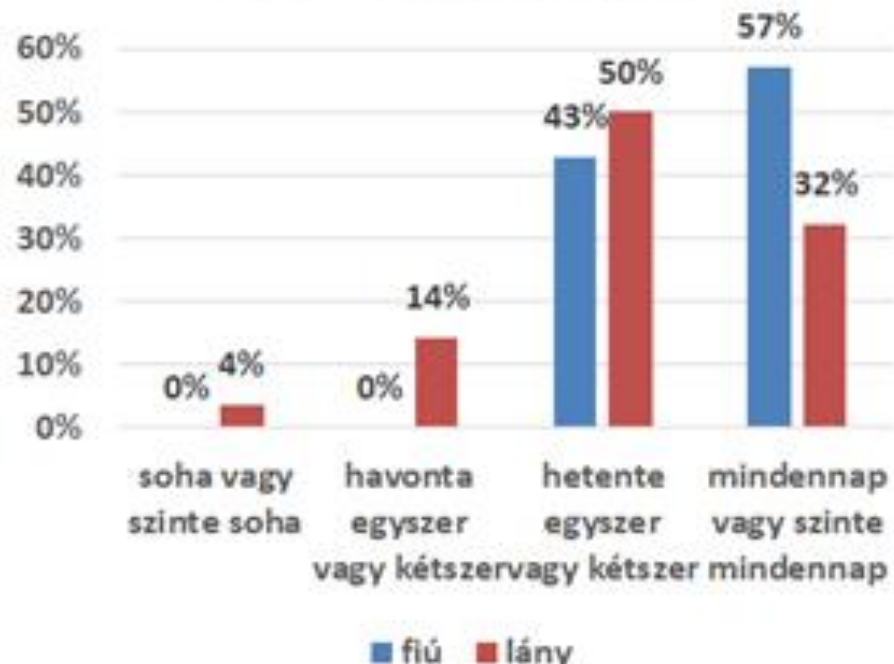
S.SZ	Lányok	Átlag
1	zenehallgatás	4.29
2	együttlét a barátokkal	4.04
3	film- és sorozatnézés	3.86
4	játék a szabadban, kirándulás	3.68
5	regények olvasása	3.61
6	sportolás	3.50
7	csettelés, internetes beszélgetés	3.50
8	beszélgetés a családdal	3.50
9	közösségi média követése (TikTok, Insta, Facebook, YouTube)	3.43
10	művészeti elfoglaltság: rajzolás, zenélés, kézimunkázás	3.32
11	társasjáték	2.64
12	tévészés	2.57
13	blogok, youtuberek követése	2.57
14	tudományos, ismeretterjesztő könyvek olvasása	2.29
15	számítógépes játék (Xbox, PC, PS)	2.18

S.SZ	Fiúk	Átlag
1	együttlét a barátokkal	4.29
2	zenehallgatás	3.89
3	játék a szabadban, kirándulás	3.68
4	beszélgetés a családdal	3.61
5	sportolás	3.57
6	csettelés, internetes beszélgetés	3.29
7	film- és sorozatnézés	3.25
8	számítógépes játék (Xbox, PC, PS)	3.18
9	közösségi média követése (TikTok, Insta, Facebook, YouTube)	3.11
10	blogok, youtuberek követése	3.00
11	társasjáték	2.64
12	tévészés	2.36
13	művészeti elfoglaltság: rajzolás, zenélés, kézimunkázás	2.21
14	regények olvasása	2.18
15	tudományos, ismeretterjesztő könyvek olvasása	1.96

Milyen gyakran olvasol saját kedvtelésedre (szórakoztatásodra)?

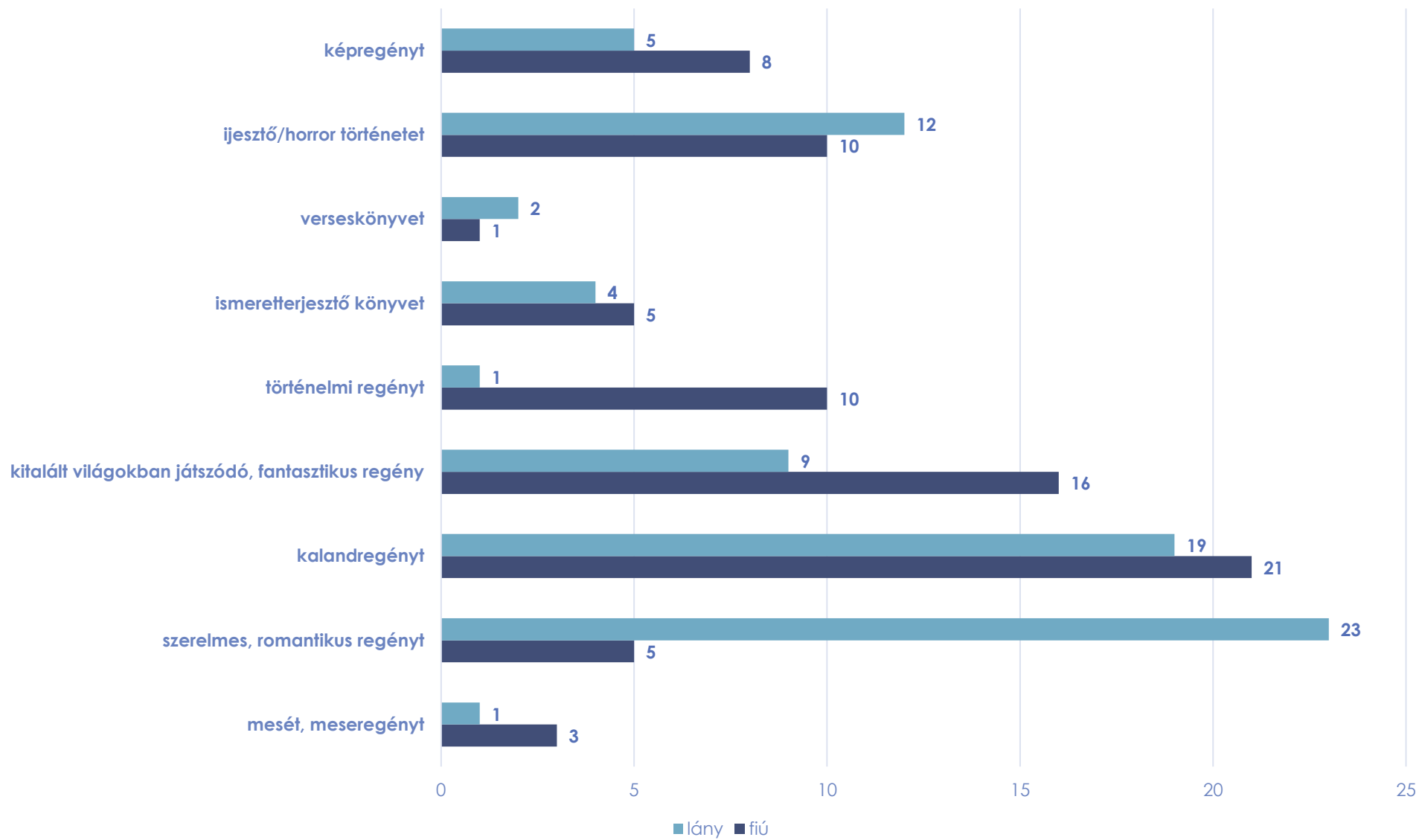

Milyen gyakran olvasol utána annak, ami érdekel?

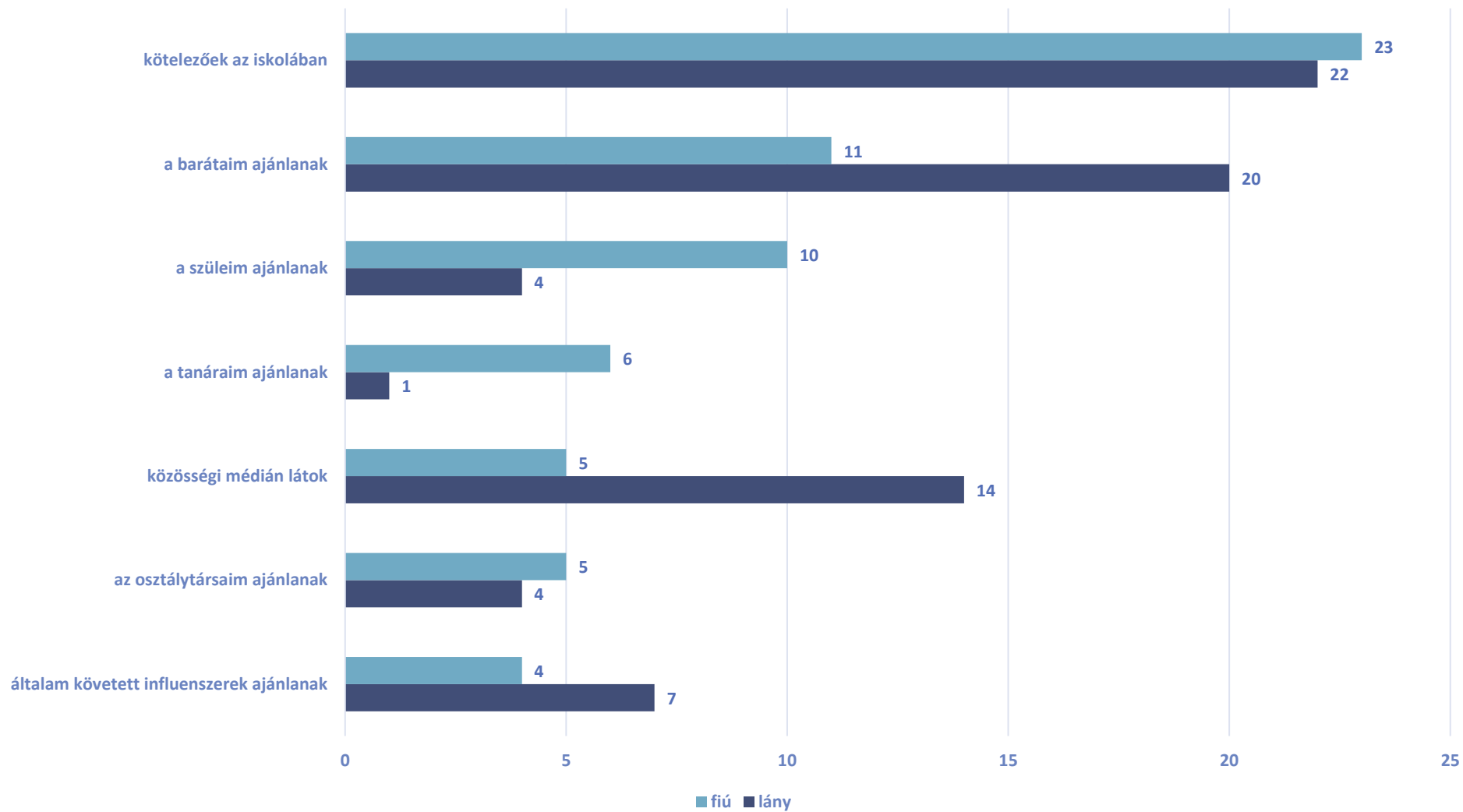

IV.12 ábra Élményszerző és információszerző szöveg olvasásának gyakorisága nemek szerint

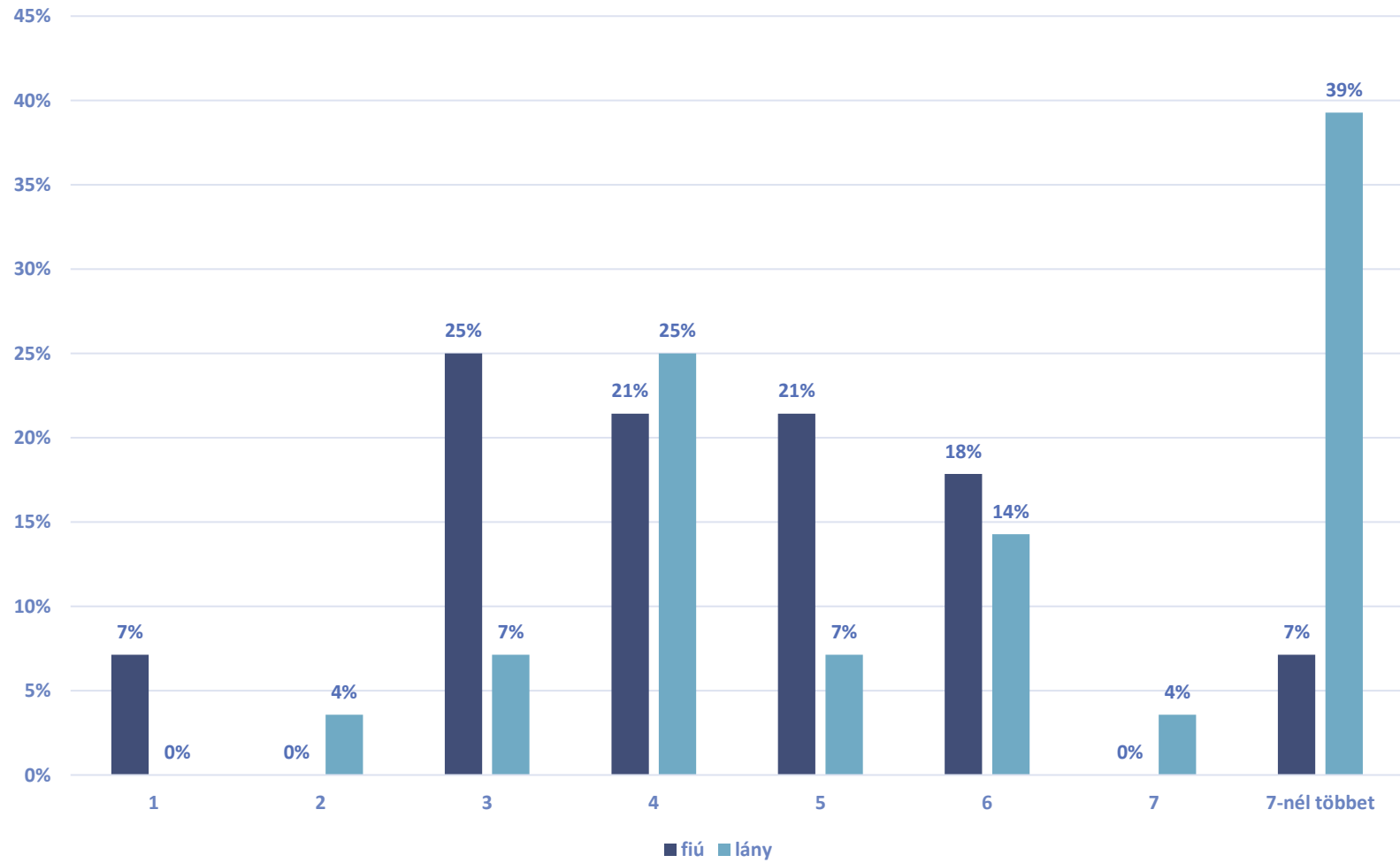
Milyen könyveket kedvelsz? Több választ is bejelölhetsz.

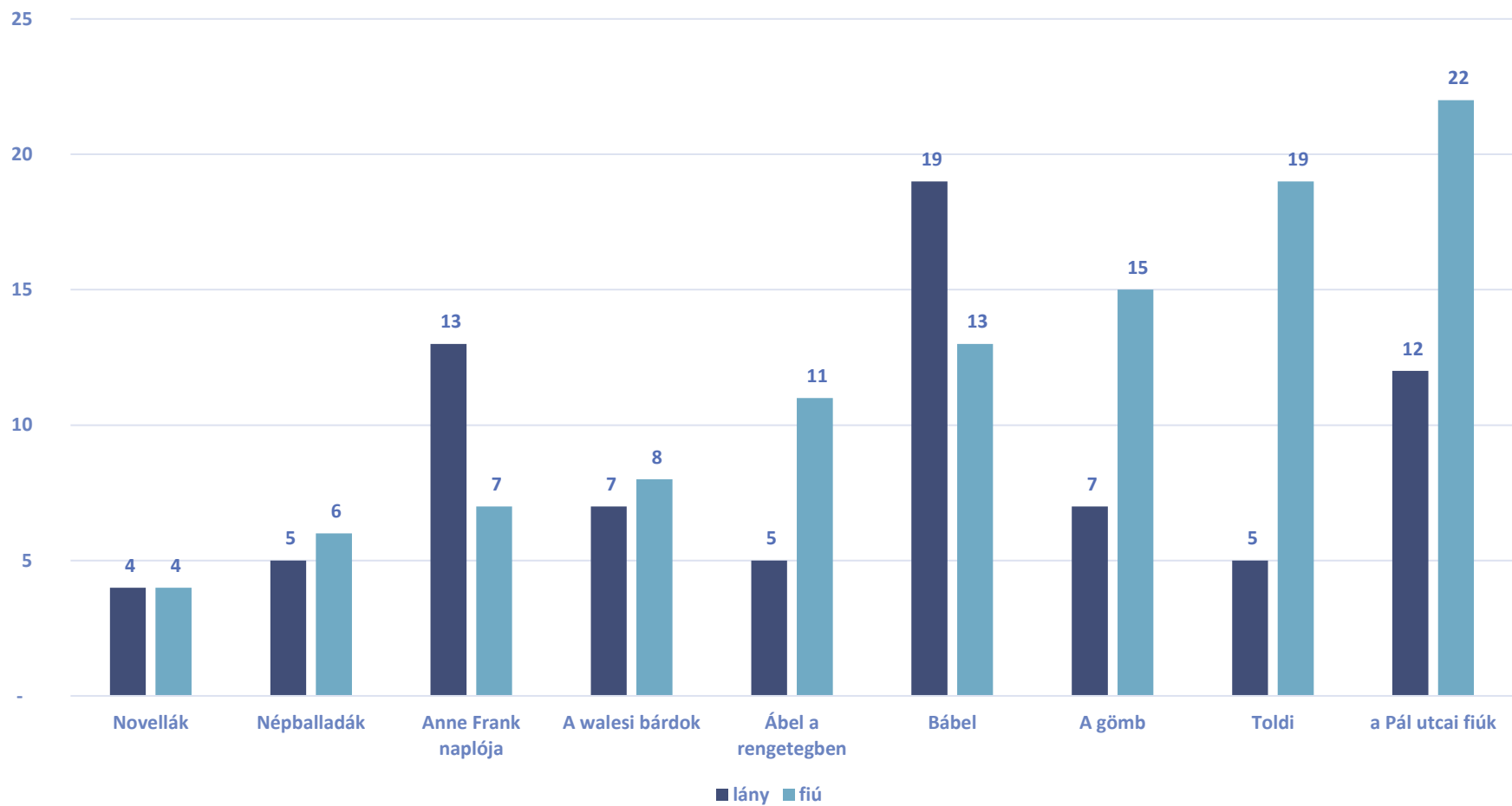
Milyen könyveket szoktál olvasni? Többet is bejelölhetsz.

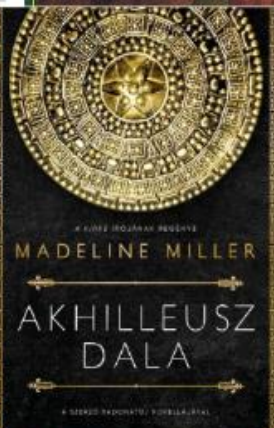
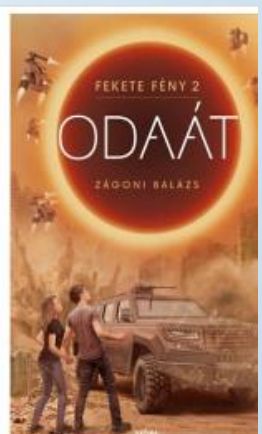
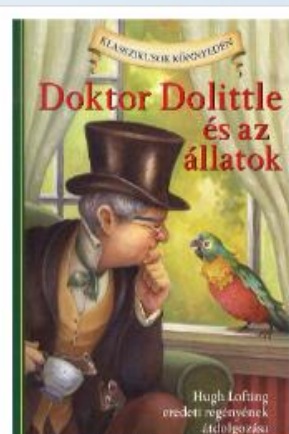
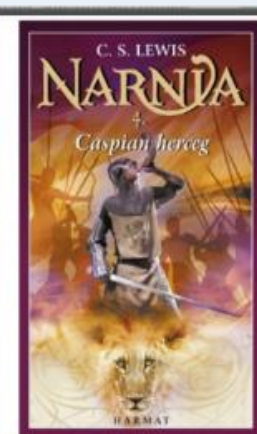
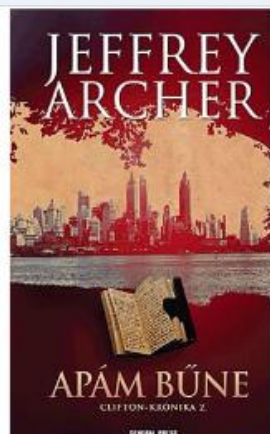
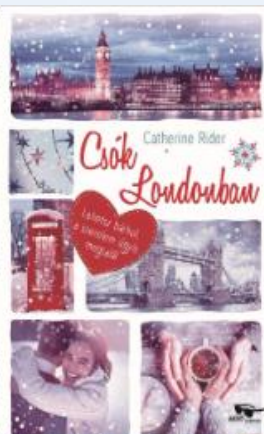
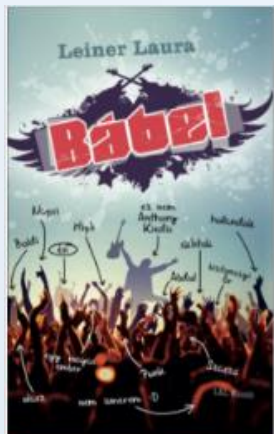

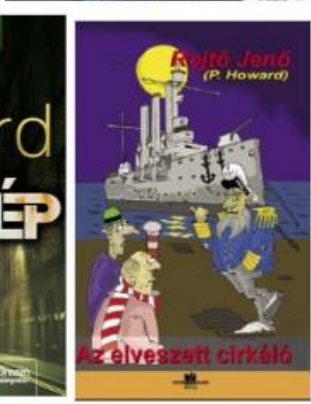
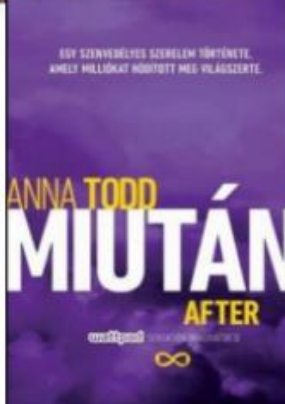
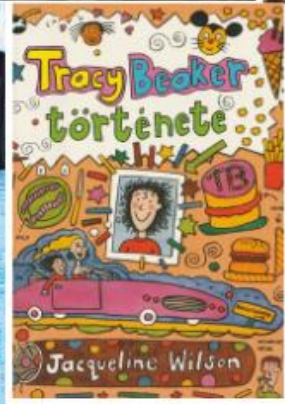
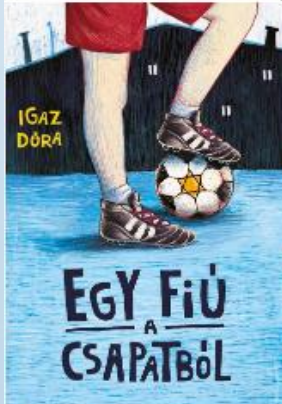
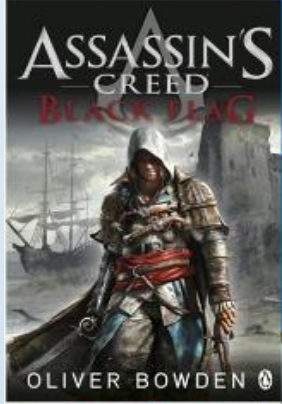
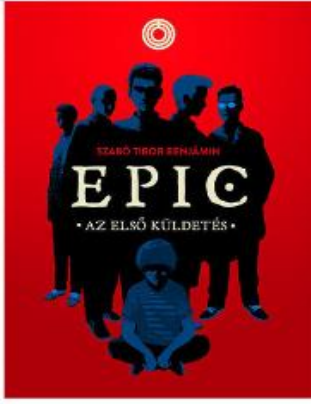
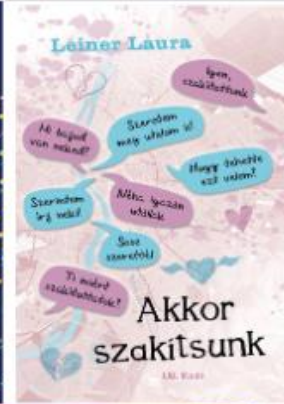
Hány könyvet olvastál el ebben a tanévben?

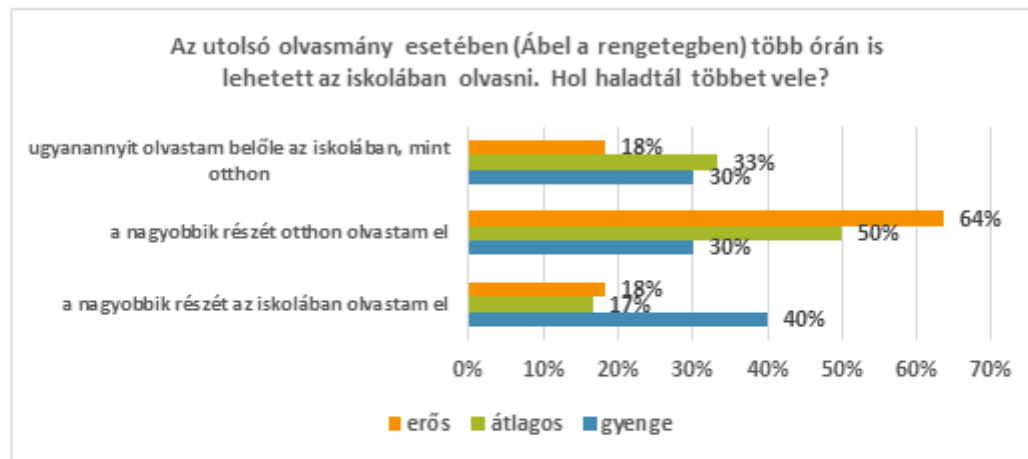

A felsorolt olvasmányok közül melyik témája foglalkoztatott? Melyiket tartottad érdekesnek? Többet is bejelölhetsz.

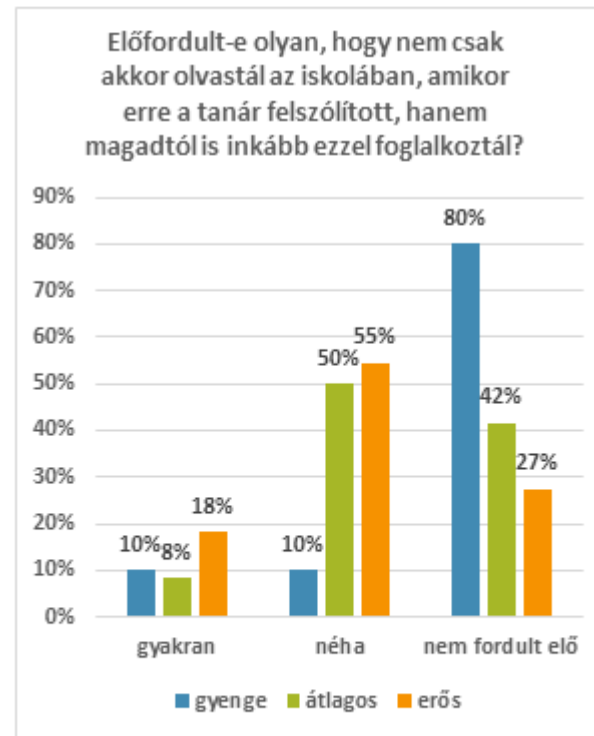
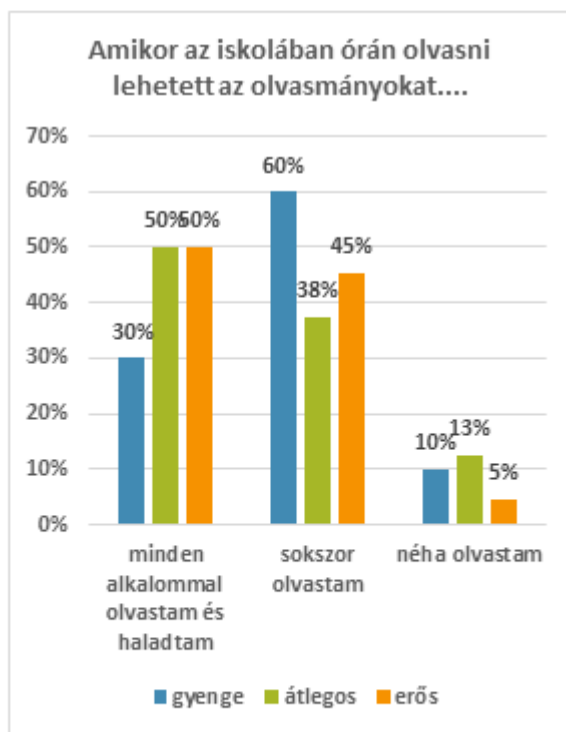

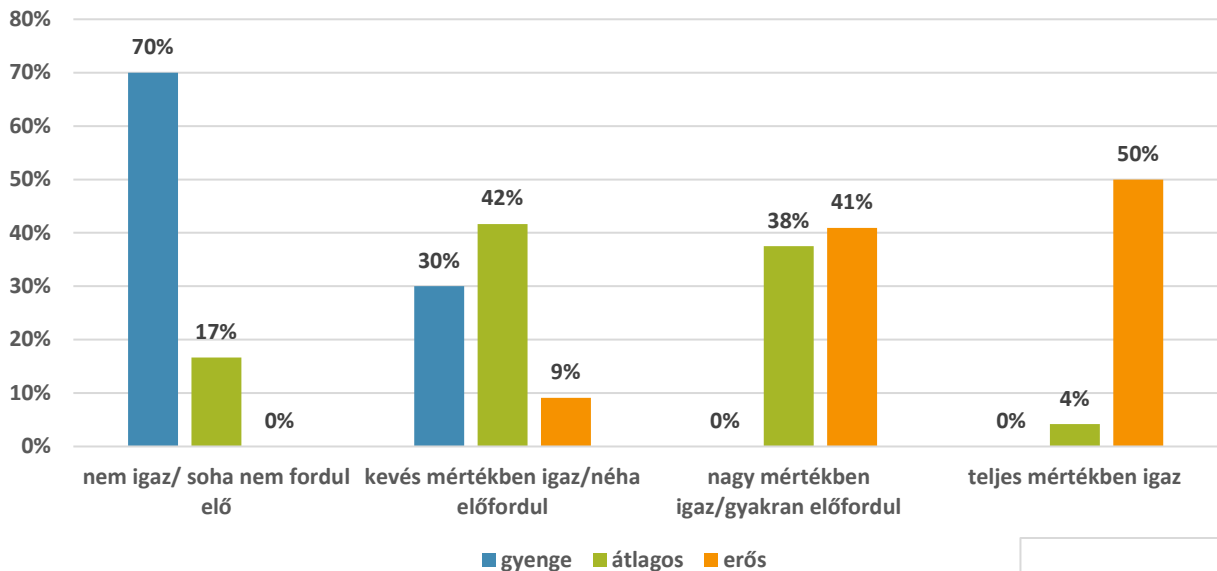

IV.29 ábra Az *Ábel a rengetegben* című regény olvasásának helyszíne az olvasási attitűd szintjei szerint

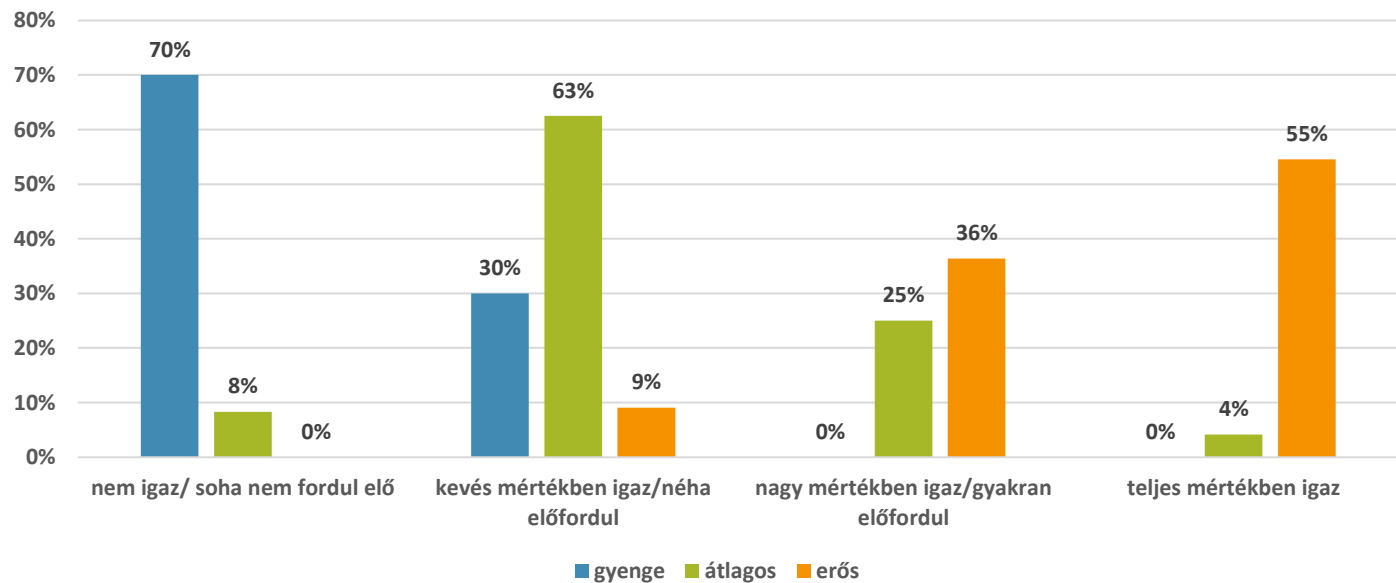

IV.30 ábra Az iskolában történő olvasás gyakorisága az olvasási attitűd szerint

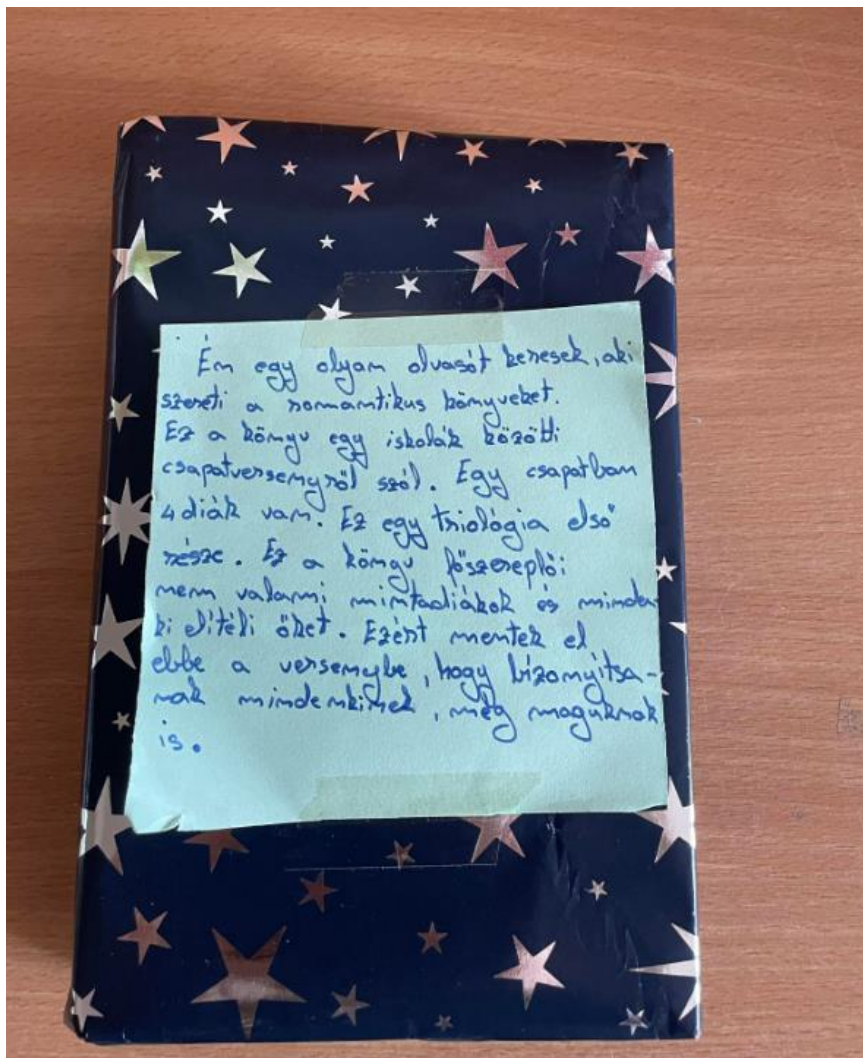
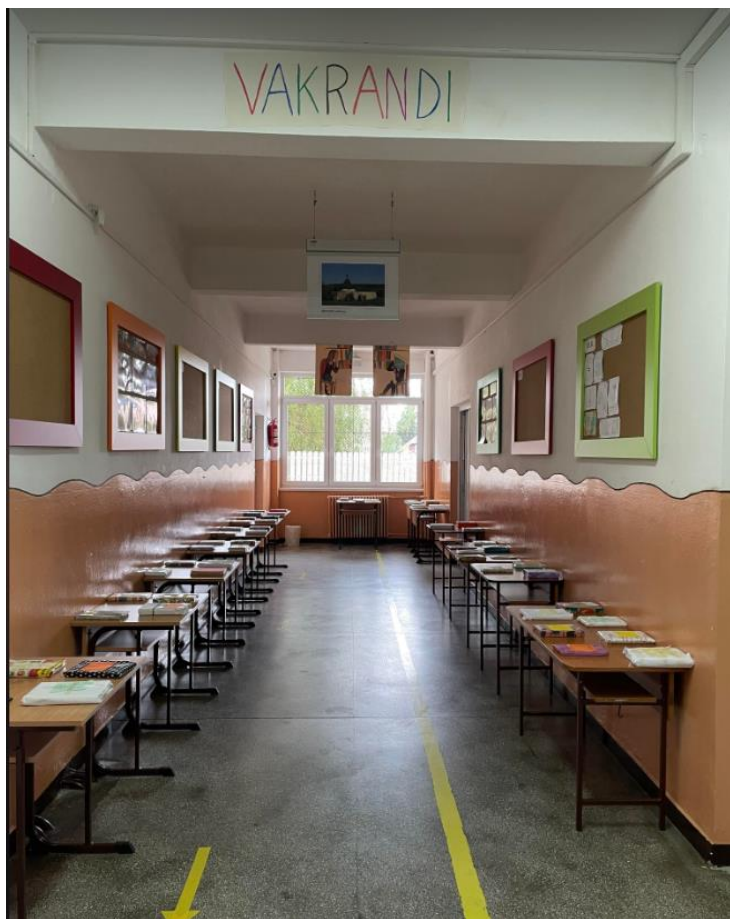
Annyira belefeledkezem az olvasásba, hogy nem veszem észre, mennyire eltelik az idő.

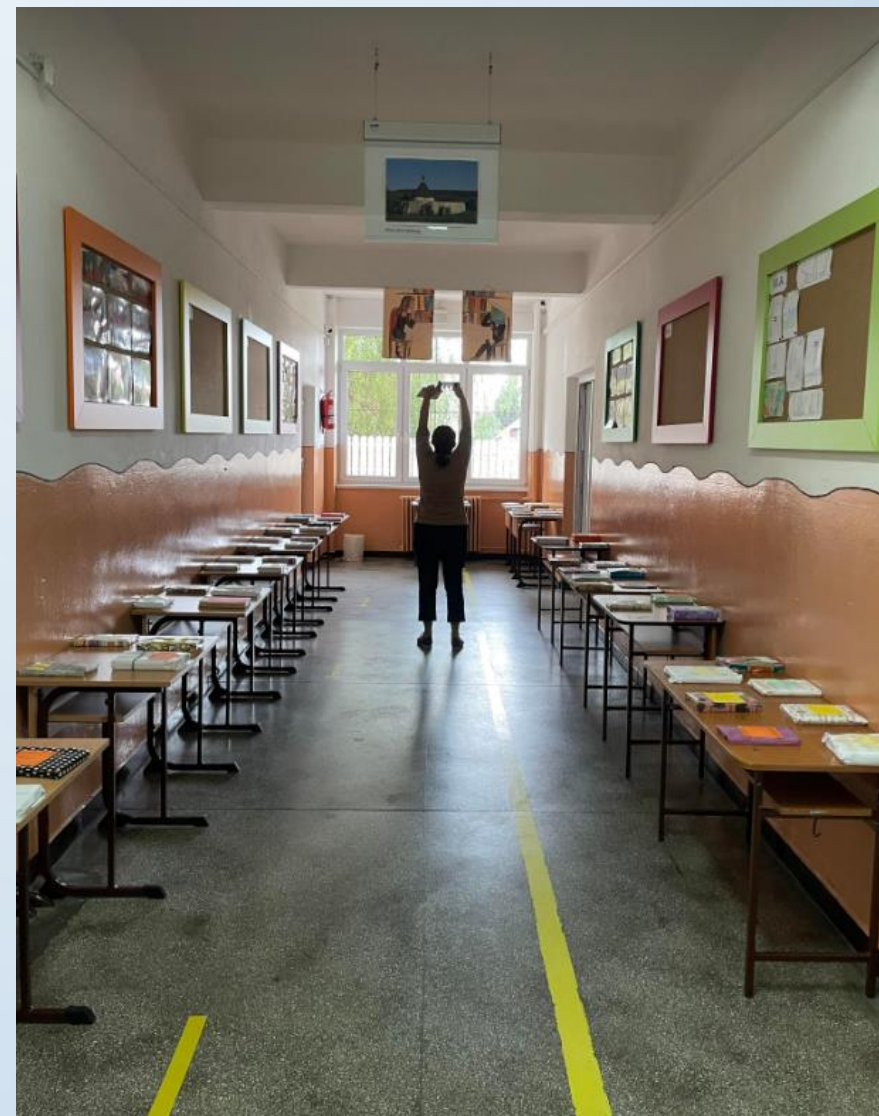
Az olvasás számomra kikapcsolódás.

VAKRANDI

Készülődés pillanatai

Összegzés

- érdeklődési körök, ízlésük és igényük felé közelíteni
- fiúk: iskolai feladat, kötelező ereje, szabadidős tevékenységek
- gyenge olvasási attitűd: az iskola, az óra az olvasás terepe
- klasszikus és kortárs szerzők
- ráhangolódás, figyelem fenntartása
- interaktív, reflektív feldolgozás
- számonkérés: kreatív feladatok és fejlesztő értékelés szempontjai
- élmények, gondolatok megbeszélése